

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ЛЕСЮК РОЗАЛІЯ ІВАНІВНА

УДК 658.15

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ
СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ РОЗРОБЛЕННЯ
ФІНАНСОВИХ ПЛАНІВ**

Спеціальність: 072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Магістерська програма – Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу

Лесюк Р. І.
(підпис, ініціали та прізвище здобувача освітнього ступеня)

Науковий керівник Витвицька У. Я., к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(посада) (підпис) (дата) (ініціали та прізвище)

Рецензент

(посада) (підпис) (дата) (ініціали та прізвище)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Івано-Франківськ - 2024

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Інститут економіки і менеджменту

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

Спеціальність 072 – «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

«_____» _____ 20__ року

**З А В Д А Н Н Я
НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ**

Лесюк Розалії Іванівні

1. Тема роботи «Методологічні основи прогнозування фінансової стійкості підприємства на основі розроблення фінансових планів»
керівник роботи Витвицька У. Я., к.е.н., доцент кафедри ФОР, затверджені наказом закладу вищої освіти від «22» листопада 2024 року №776/7.
2. Строк подання студентом роботи 19.12.2024 р.
3. Вихідні дані до роботи: наукові праці вітчизняних науковців і практиків щодо прогнозування та оцінювання фінансової стійкості підприємств, навчальна література, статті в онлайн-виданнях, аналітичні звіти, фінансова звітність філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України».
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Вступ. Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи прогнозування фінансової стійкості підприємства. Розділ 2. Аналіз фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» на основі фінансового прогнозування. Розділ 3. Основні напрями покращення фінансової стійкості на основі фінансових планів. Висновки.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Слайд 1 – Мета, об'єкт, предмет дослідження.
Слайд 2 – Наукова новизна дослідження.
Слайд 3 – Основні підходи до трактування поняття «фінансова стійкість».
Слайд 4 – Потенційно нові фактори впливу на фінансову стійкість.
Слайд 5 – Порядок здійснення прогнозування фінансової стійкості.
Слайд 6 – Динаміка основних фінансово-економічних показників діяльності філії «Коломийське лісове господарство».
Слайд 7 – Абсолютні та відносні показники фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство».
Слайд 8 – Показники ліквідності та платоспроможності філії «Коломийське лісове господарство».
Слайд 9 – Прогнозовані показники фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство».
Слайд 10 – Прогнозовані показники ліквідності та платоспроможності філії «Коломийське лісове господарство».

Слайд 11 – Короткострокові заходи щодо покращення фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство»

Слайд 12 – Середньострокові заходи щодо покращення фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство»

б. Дата видачі завдання 22.11.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми та постановка завдання магістерської роботи	22.11.2024	виконано
2.	Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи прогнозування фінансової стійкості підприємства	25.11.2024	виконано
3.	Розділ 2. Аналіз фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» на основі фінансового прогнозування	02.12.2024	виконано
4.	Розділ 3. Основні напрями покращення фінансової стійкості на основі фінансових планів	09.12.2024	виконано
5.	Вступ і висновки до роботи	13.12.2024	виконано
6.	Оформлення роботи згідно встановлених вимог	16.12.2024	виконано
7.	Подання готової роботи з комплектом супровідних матеріалів на допуск до захисту	19.12.2024	виконано

Студент _____
(підпис)

Лесюк Р. І.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Витвицька У. Я.
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна (магістерська) робота містить 87 сторінок, 11 таблиць, 13 рисунків, перелік посилань на джерела із 91 найменування і додатки.

Прогнозування фінансової стійкості є одним із ключових елементів управління сучасними підприємствами, оскільки її забезпечення є необхідною умовою досягнення стратегічних цілей підприємства в умовах нестабільного економічного середовища.

Метою дослідження є поглиблення теоретико-методологічних основ прогнозування фінансової стійкості підприємства на основі розроблення фінансових планів, а також обґрунтування пропозицій щодо покращення фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Об'єктом дослідження є процеси забезпечення та прогнозування фінансової стійкості підприємства на основі розроблення фінансових планів. Дослідження спрямоване на аналіз фінансової стійкості лісогосподарського підприємства, удосконалення методологічних основ її прогнозування на основі розроблення фінансових планів.

Предмет дослідження – теоретичні та методологічні основи забезпечення та прогнозування фінансової стійкості підприємства на основі розроблення фінансових планів.

У роботі висвітлено теоретичні та методологічні основи прогнозування фінансової стійкості підприємства. Здійснено аналіз фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» на основі фінансового прогнозування. Обґрунтовано основні напрями покращення фінансової стійкості філії на основі розроблення фінансових планів.

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, ПРОГНОЗУВАННЯ, ФІНАНСОВІ ПЛАНИ, ФАКТОРИ ВПЛИВУ, РИЗИК, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ.

ABSTRACT

The qualification (master's) thesis contains 87 pages, 11 tables, 13 figures, a list of references to sources with 91 titles and appendices.

Forecasting financial stability is one of the key elements of managing modern enterprises, since its provision is a necessary condition for achieving the strategic goals of the enterprise in an unstable economic environment.

The purpose of the study is to deepen the theoretical and methodological foundations of forecasting the financial stability of the enterprise based on the development of financial plans, as well as to substantiate proposals for improving the financial stability of the Kolomyia Forestry Branch of the State Enterprise Forests of Ukraine.

The object of the study is the processes of ensuring and forecasting the financial stability of the enterprise based on the development of financial plans. The study is aimed at analyzing the financial stability of a forestry enterprise, improving the methodological foundations of its forecasting based on the development of financial plans.

The subject of the study is the theoretical and methodological foundations of ensuring and forecasting the financial stability of an enterprise based on the development of financial plans.

The paper highlights the theoretical and methodological foundations of forecasting the financial stability of an enterprise. The financial stability of the Kolomyia Forestry Branch was analyzed based on financial forecasting. The main directions for improving the financial stability of the branch were substantiated based on the development of financial plans.

FINANCIAL STABILITY, FORECASTING, FINANCIAL PLANS, INFLUENCE FACTORS, RISK, SOLVENCY, LIQUIDITY.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ВСТУП.....	7
1.1 Концептуалізація сутності фінансової стійкості та фактори впливу на її формування.....	10
1.2 Сутність, методи та порядок здійснення прогнозування фінансової стійкості.....	19
1.3 Фінансовий план як основа фінансової стійкості підприємств лісової галузі та оцінка ризиків при розробці фінансових планів.....	26
Висновки до розділу 1.....	31

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ФІЛІЇ «КОЛОМІЙСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» НА ОСНОВІ ФІНАНСОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

2.1 Економічна характеристика діяльності та аналіз основних фінансово-економічних показників філії.....	34
2.2 Аналіз фінансової стійкості філії.....	43
2.3 Прогнозування показників фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності філії.....	51
Висновки до розділу 2.....	58

РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ НА ОСНОВІ ФІНАНСОВИХ ПЛАНІВ

3.1 Зарубіжний досвід прогнозування фінансової стійкості.....	61
3.2 Рекомендацій для покращення фінансової стійкості на основі фінансових планів.....	67
Висновки до розділу 3.....	72
ВИСНОВКИ.....	74

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ НА ДЖЕРЕЛА78

ДОДАТКИ.....88

Бібліографічна довідка

ВСТУП

У сучасних умовах, коли економіка України перебуває на важкому етапі, її супроводжують нові реформи та посилення економічної та політичної кризи, зростає невизначеність та мінливість умов господарювання, тому фінансова стійкість вимагає від суб'єктів господарювання реакції на зміни чинників та показників зовнішнього та внутрішнього середовища усіх підприємств. Особливо це стосується галузей, пов'язаних з природними ресурсами, таких як лісове господарство. Фінансова стійкість та її прогнозування мають вирішальне значення для оптимізації використання ресурсів, забезпечення стійкого розвитку та збалансованого функціонування лісгоспів.

Одним із таких підприємств є філія «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України», яка здійснює виробничу діяльність у лісовому секторі та має стратегічне значення для економіки регіону та країни в цілому. Аналіз фінансової стійкості, а також правильне її прогнозування є важливими завданнями для забезпечення стабільності та конкурентоспроможності філії.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю розробки інноваційних підходів до прогнозування фінансової стійкості, які враховують комплексний вплив факторів фінансового стану підприємства та інтеграцію цих показників у фінансові плани. Це дозволяє підвищити точність прогнозування та створити методологічну основу для забезпечення сталого розвитку підприємства.

Метою дослідження є поглиблення теоретико-методологічних основ прогнозування фінансової стійкості підприємства на основі розроблення фінансових планів, а також обґрунтування пропозицій щодо покращення фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Згідно заявленої мети в роботі були поставлені такі завдання:

- визначити економічну сутність фінансової стійкості підприємства та дослідити фактори, які впливають на неї;

- висвітлити сутність, методи та порядок здійснення прогнозування фінансової стійкості підприємства;
- розглянути фінансовий план як основу фінансової стійкості підприємств лісової галузі, а також охарактеризувати етапи оцінки ризиків при розробці фінансових планів;
- висвітлити економічну характеристику діяльності філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України», здійснивши аналіз її основних фінансово-економічних показників;
- провести аналіз фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство»;
- здійснити прогнозування показників фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності філії;
- дослідити зарубіжний досвід прогнозування фінансової стійкості та розглянути можливості його імплементації у фінансово-господарську діяльність підприємств лісової галузі України;
- обґрунтувати пропозиції щодо покращення фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» на основі розробки фінансових планів.

Об'єктом дослідження є процеси забезпечення та прогнозування фінансової стійкості підприємства на основі розроблення фінансових планів. Дослідження спрямоване на аналіз фінансової стійкості лісгосподарського підприємства, удосконалення методологічних основ її прогнозування на основі розроблення фінансових планів.

Предмет дослідження магістерської роботи – теоретичні та методологічні основи забезпечення та прогнозування фінансової стійкості підприємства на основі розроблення фінансових планів.

У магістерській роботі було застосовано загально-наукові та спеціальні методи дослідження, а саме: теоретичного узагальнення, синтезу, інтерпретації – для уточнення поняття «фінансова стійкість», системний аналіз – для визначення рівня фінансової стійкості підприємств, графічний – для уточнення

результатів дослідження, ряди динаміки, економіко-математичне моделювання, прогнозування за допомогою інструментарію MS Excel та трендовий аналіз.

Інформаційною базою дослідження є теоретичні й науково-практичні праці вітчизняних і зарубіжних науковців, дані бухгалтерської і фінансової звітності філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України», Інтернет-ресурси з досліджуваної проблематики.

Наукова новизна роботи полягає в поглибленні теоретико-методологічних основ прогнозування фінансової стійкості підприємства на основі розроблення фінансових планів. Зокрема, здійснено систематизацію узагальнених підходів до трактування поняття «фінансова стійкість підприємства», що у подальшому дало змогу не тільки комплексно охарактеризувати його сутність, але й всесторонньо оцінити фінансову стійкість досліджуваного лісгосподарського підприємства. Удосконалено систему факторів впливу на фінансову стійкість на основі виділення кардинально нових факторів, які мають визначальний вплив на фінансову стійкість підприємств в умовах активних воєнних дій в Україні, що суттєво трансформує підходи до управління нею. Здійснено розробку та запропоновано до впровадження нову систему розроблення фінансових планів, яка базується на застосуванні не реактивного, а проактивного підходу до прогнозування та передбачає інтеграцію прогнозів у фінансове планування, що дасть змогу зменшити ризики недостатньої стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства.

Представлені у роботі наукові результати характеризуються високою мірою теоретичної та практичної значущості в контексті забезпечення фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» та її сталого розвитку.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Концептуалізація сутності фінансової стійкості та фактори впливу на її формування

В умовах війни перед економікою України постали безпрецедентні виклики, що значно підвищили рівень невизначеності та мінливість умов ведення бізнесу. У цій ситуації забезпечення фінансової стійкості підприємств набуло критично важливого значення, оскільки саме вона виступає основою здатності підприємства швидко адаптуватися до нових реалій. Військові дії внесли суттєві корективи в економічне середовище, вимагаючи від бізнесу негайного реагування на зміни як зовнішніх, так і внутрішніх факторів.

За таких умов фінансова стійкість стає вирішальним елементом управління, адже вона не лише гарантує здатність підприємства виконувати фінансові зобов'язання, але й забезпечує основу для інвестиційного розвитку навіть у несприятливих економічних обставинах. Таким чином, для підприємств України першочерговим завданням стає зміцнення фінансової стійкості, що є важливим етапом для збереження та зростання їхньої конкурентоспроможності на ринку під час війни та у повоєнний період. Фінансова стійкість підприємства характеризує його здатність ефективно здійснювати операційну, фінансову та інвестиційну діяльність, надає важливу інформацію про його фінансовий стан, а також відображає готовність компанії виконувати зобов'язання перед кредиторами і пристосовуватися до змін зовнішнього середовища.

Дослідження поняття «фінансова стійкість» проводили такі вчені, як, Савицька Г. В. [1], Русіна Ю.О., Ткаченко Є.Ю., Фатюха В.В., Яришко О.В [2], Причепя І. В., Михайлова М. О. [3], Полозук Ю. В. [4], Савельєва А.О. [5],

Аніловська Г. Я., Висоцька І. Б. [6], Шелудько В. М. [7], Островська О.А. [8], Тищенко В. В. [9] та ін.

Методику оцінювання та забезпечення фінансової стійкості досліджували у своїх працях Ястремська О.М., Ястремська О.О. [10], Довбня С. Б., Сидоренко Є. К. [11], Адонін С. В., Калашнікова Ю. М. [12], Кобаль О. А. [13], Гріщенко І. В. [14] та ін.

Особливості забезпечення фінансової стійкості в умовах війни аналізували Маслій О.А., Буряк А.А. Костенко Ю.[15], Короленко О., Гузь М. [16], Черниш О., Радчук Ю.[17], Скоропад І., Лазарєв О. [18], Бланк О. І. [19], Чередніченко А. О., Васечко Л. І., Рамський А.Ю.[20], Онищенко С.В., Маслій О.А., Глушко А.Д., Загорулько Т.А. [21], та ін.

Методологічні основи прогнозування фінансової стійкості підприємства досліджували: Ярмач О. В., Меженський М. Ю. [22], Роганова Г., Кравченко І. [23], Васечко Л. І [24], Юнацький М. О. [25], Киш Л. М. [26], та ін.

Значний внесок у дослідження поняття «фінансова стійкість» належить зарубіжним вченим таким, як: Тобіас Адріан, Федеріко Грінберг [27], Робін Грінвуд, Семюел Г. Хансон та Джеремі Стейн [28], Е. Альтман, Е. Дж. Долан і Дж. К. Ван Хорн, Колін Друрі [29], Хіггінс Роберт С.[30] та ін.

У своїх дослідженнях значна кількість науковців ототожнюють або споріднюють такі поняття, як «фінансова стійкість», «фінансова стабільність», «фінансовий стан» та «фінансова рівновага». Але на основі виділення ключових характеристик цих понять (табл. А.1 Додатку А), можна зробити висновок, що дані категорії є незалежними, вони можуть швидше доповнювати одна одну, але в жодному разі не висвітлювати значення іншої.

Аналіз наукових праць вітчизняних та зарубіжних учених показує, що поняття «фінансова стійкість» є надзвичайно важливим елементом сучасної економічної науки та практики управління підприємством. У дослідженнях фінансистів простежується велика кількість підходів до трактування цього поняття, що свідчить про його складність і багатогранність. Одні науковці

розглядають фінансову стійкість як здатність підприємства підтримувати стабільне фінансове становище в умовах впливу негативних факторів зовнішнього середовища, інші ж акцентують увагу на здатності компанії ефективно використовувати наявні ресурси для забезпечення свого розвитку та виконання фінансових зобов'язань. Деякі автори зосереджуються на концепції платоспроможності підприємства, вважаючи її ключовим компонентом фінансової стійкості, тоді як інші приділяють більше уваги показникам ліквідності та інвестиційної активності, як також є важливими аспектами даного явища.

У табл. Б.1 Додатку Б подано основні визначення фінансової стійкості, сформульовані українськими вченими-економістами, де висвітлено різноманітні підходи до розуміння цього терміну.

Проведення систематизованого аналізу допомагає виявити загальні риси та відмінності в підходах дослідників, а також краще зрозуміти, як різні науковці акцентують увагу на тих чи інших характеристиках фінансової стійкості підприємства. Такий огляд дає змогу глибше усвідомити особливості трактування фінансової стійкості у вітчизняній науці та оцінити її роль у забезпеченні стабільності і конкурентоспроможності підприємства.

Отже, узагальнивши наведені трактування, можна стверджувати, що фінансова стійкість підприємства – це відображення здатності підприємства підтримувати такий стан своїх фінансових ресурсів, який дає змогу йому ефективно функціонувати, забезпечує розвиток та можливість своєчасно виконувати свої зобов'язання перед контрагентами, інвесторами, кредиторами і державою. Фінансова стійкість відображає рівень фінансової незалежності підприємства, його здатність ефективно управляти своїми активами, зберігати ліквідність та платоспроможність і забезпечувати при цьому прибутковість у тривалому періоді.

У сучасних умовах забезпечення фінансової стійкості підприємства є комплексним процесом, що охоплює різні аспекти діяльності та передбачає

вивчення його ресурсного потенціалу, аналіз фінансового стану та націленість на посилення здатності підприємства ефективно функціонувати, незважаючи на вплив різноманітних факторів.

За результатами проведеного дослідження було виокремлено декілька підходів до визначення даного поняття, в узагальненому вигляді вони представлені на рис. 1.1.

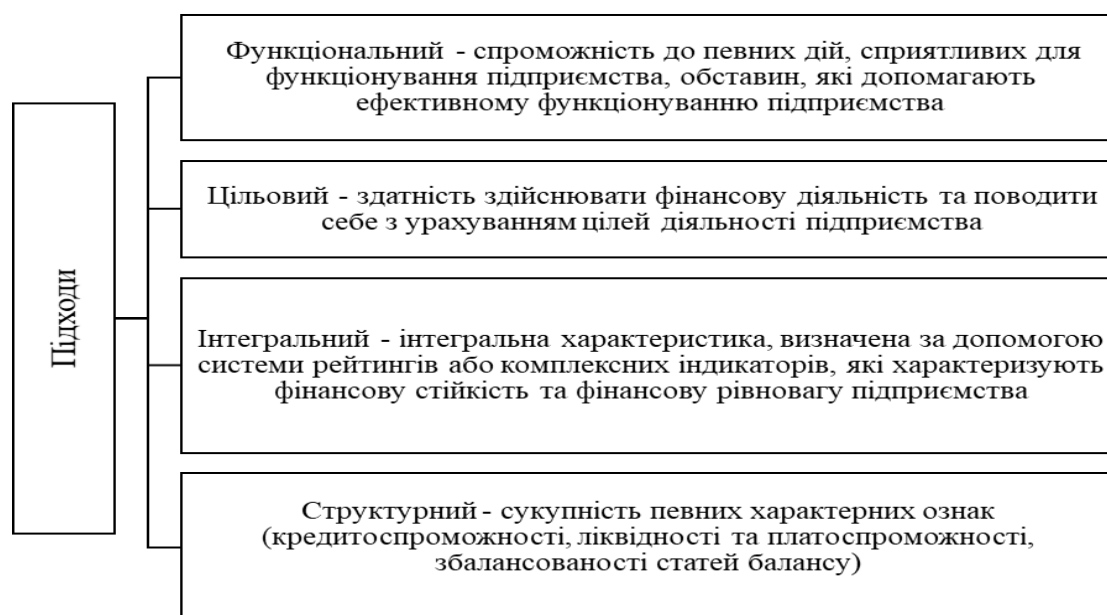

Рисунок 1.1 – Узагальнені підходи до трактування поняття «фінансова стійкість підприємства» [2, 31, 32]

Основними складовими елементами фінансової стійкості є [9, 33, 34]:

- ресурсний потенціал, який включає в себе всі наявні ресурси підприємства, як матеріальні, так і нематеріальні активи, які використовуються для досягнення цілей, покладених підприємством;
- фінансовий стан, що в основному визначається через аналіз балансу, показники ліквідності, рентабельності, оборотності активів та капіталу. Лише коли в підприємства є здатність забезпечити покриття своїх зобов'язань та підтримувати позитивний грошовий потік, можна говорити про його стійкість;

- внутрішні та зовнішні фактори, що включають ефективність управління, структуру капіталу, виробничі процеси, інноваційність, економічну ситуацію в країні, ринкові умови, зміни в законодавстві, доступ до фінансування та динаміка конкурентного середовища, їхній вплив на фінансову стійкість є значним;

- платоспроможність – це один із найважливіших індикаторів фінансової стійкості. Підприємство повинне бути спроможним своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання перед постачальниками, кредиторами, працівниками та державою;

- гнучкість та здатність до змін, тобто швидка адаптація підприємства, воно повинне бути готовим до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Визначення меж фінансової стійкості підприємства є одним із ключових економічних питань, оскільки недостатня стабільність фінансів може призвести до дефіциту інвестицій у розвиток виробництва, зниження прибутковості, дефіциту ресурсів, що врешті-решт може викликати банкрутство. Як недостатня стабільність, так і надмірна стабільність заважають корпоративному розвитку, спричиняючи зростання вартості надлишкових запасів і резервів компанії.

Важливо розрізнити поняття «фінансова стійкість» не лише в межах контролю за балансом доходів і витрат. Її забезпечення потребує системного підходу, що включає стратегічне планування, управління ризиками, інновації та адаптацію до ринкових змін. Це дозволяє підприємствам не лише виживати в складних умовах, але й розвиватися, залишаючись конкурентоспроможними.

Фінансова стійкість підприємства є комплексним і багатофакторним поняттям, що висвітлює процес відтворення ресурсів, та на яке здійснюють вплив різноманітні фінансово-економічних процеси, як на конкретному підприємстві, так і в суспільстві в цілому [3].

Отже, економічна сутність аналізованого поняття полягає у здатності підприємства підтримувати стан фінансових ресурсів, який дає змогу йому ефективно функціонувати. Стає зрозуміло, що фінансова стійкість є одним із

показників фінансового стану господарюючого суб'єкта, який визначає його безпеку, зокрема, фінансову, та незалежність від суб'єктів зовнішнього середовища, зокрема, інвесторів та кредиторів. Про фінансову стійкість можна говорити як про результат, який досягається під час повної взаємодії важливих елементів сукупності фінансово-економічних відносин підприємства та створюється і закріплюється на підприємстві в процесі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, і є центральним механізмом загальної економічної стійкості господарюючого суб'єкта.

Під час прогнозування фінансової стійкості значну увагу необхідно приділити факторам, які так чи інакше мають вплив на неї, і які в кінцевому результаті можуть кардинально змінити показники фінансової стійкості чи навіть повністю її тип. Фактори можуть мати як позитивний, так і негативний вплив, вони визначають умови, в яких підприємство оперує своєю діяльністю. У процесі прогнозування фінансової стійкості необхідно систематизувати фактори, що її визначають, аналізувати їх та встановити ступінь їхнього впливу, виділяючи найбільш значущі з них. Адже в умовах змін соціально-економічних і технологічних процесів, а також їх вдосконалення, виникають нові фактори, які впливають на господарські процеси, змінюючи рівень фінансової стійкості та вимагаючи постійного моніторингу. Структурування факторів за місцем їх виникнення є одним із найбільш стійких підходів, оскільки зміна факторів найчастіше має сталий характер. Поділ на зовнішні та внутрішні фактори має вирішальне значення при розробці управлінських заходів для забезпечення фінансової стабільності підприємства.

Виокремлення зовнішніх факторів впливу на фінансову стійкість є ключовим для забезпечення успішного функціонування підприємства. Це зумовлено тим, що зовнішнє середовище формує умови, в яких працює підприємство, та визначає основні фактори і результати його діяльності, такі як відносини з клієнтами, постачальниками і кредиторами [31].

Однією з найважливіших причин виокремлення зовнішніх факторів є їхня складність та непередбачуваність, оскільки вони належать до впливів вищого рівня. Це зміни, які підприємство, на жаль, контролювати не здатне, але повинно адаптуватися до них через відповідні стратегії та механізми. Зовнішні фактори впливу наведено в табл. В.1 Додатку В.

Зазвичай групу зовнішніх факторів ще поділяють на фактори прямого і непрямого (опосередкованого) впливу. Фактори прямого впливу мають негайний вплив, вони миттєво змінюють хід справ, до таких належать зміни у законодавстві або, наприклад, дії конкурентів. Коли мова іде про фактори опосередкованого впливу, то вони не менш впливові, але зміни відбуваються не негайно, переважно це зміни в макроекономічних тенденціях або глобальні кризи, діють вони поступово і можуть суттєво впливати на довгострокову стратегію підприємства [23]. Для управління цими факторами підприємствам важливо використовувати прогностичні інструменти та розробляти адаптивні механізми, що дозволяють зберігати гнучкість у мінливому середовищі.

Отже, чітке розуміння та оцінка зовнішніх факторів є важливим для формування ефективної бізнес-стратегії та прогнозування фінансової стійкості, але значний вплив мають і внутрішні фактори, їх в свою чергу можна умовно поділити на фінансові та нефінансові [35, 36, 37, 38], що наведено в табл. Г.1 Додатку Г.

Вплив внутрішніх нефінансових факторів на фінансову стійкість підприємства є суттєвим, оскільки ці фактори формують основу для ефективного управління ресурсами, ризиками та стратегіями розвитку. У комплексі ці чинники формують базу для досягнення стійкого фінансового стану підприємства.

Фінансова діяльність будь-якого економічного суб'єкта являє собою сукупність взаємозалежних процесів, що зумовлені численними та різноманітними факторами. У цьому контексті зовнішні та внутрішні фактори,

що впливають на фінансову стабільність підприємств, можна також аналізувати з точки зору рентабельності та супутнього ризику.

Поява нових, специфічних для цього нинішнього періоду дослідження факторів впливу на фінансову стійкість підприємств у контексті воєнних дій в Україні (рис. 1.2), суттєво трансформує підходи до управління нею.

Рисунок 1.2 – Потенційно нові фактори впливу на фінансову стійкість

Джерело: власна розробка автора

Геополітичний ризик є ключовим фактором нестабільності. Затяжний воєнний конфлікт здійснює вплив на внутрішній фінансовий клімат підприємств, зокрема через такі ризики, як релокація виробництва, неможливість повноцінного постачання ресурсів, перебої у логістиці та втрата доступу до ключових ринків. Геополітична невизначеність викликає підвищений попит на альтернативні моделі управління фінансами, зокрема на розробку сценаріїв швидкого реагування на зміни та диверсифікацію ринків.

Вплив інфляційного тиску і волатильності валютного курсу, зумовлених військовими діями, є значним та позначається на аналізі показників фінансової стійкості через зростання витрат на сировину та нестабільність умов експорту й імпорту.

Зростання витрат на забезпечення безпеки, зокрема на кібербезпеку, захист об'єктів і персоналу, стало важливим чинником у структурі операційних витрат. Це суттєво впливає на загальний рівень фінансової стійкості організації.

Воєнні дії спричинили відтік кадрів через мобілізацію або вимушену міграцію. Це зумовило дефіцит кваліфікованої робочої сили та підвищення витрат на пошук і навчання нових працівників.

Адаптація до нових моделей ланцюгів постачання і логістики впливає на фінансову стійкість через трансформацію ланцюгів постачання та неможливість співпраці з традиційними партнерами, що вимагає створення альтернативних мереж.

Війна призвела до посилення регуляторних обмежень, наприклад, через введення обмежень на валютні операції, збільшення податкового навантаження та запровадження екстрених економічних заходів. Це підвищує фінансовий тиск на підприємства, вимагаючи додаткових зусиль щодо забезпечення їх фінансової стійкості.

У багатьох галузях економіки відбулося скорочення попиту через економічну нестабільність і зниження доходів населення, що ускладнює продаж продукції та послуг. Підприємства змушені коригувати стратегії, щоб зберегти позиції на ринку.

Також слід враховувати, що професіоналізм менеджменту підприємства, його вміння пристосовуватися до змін факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, згодженість і ефективність роботи є теж важливими чинниками фінансової стійкості будь-якого підприємства.

Отже, фінансова стійкість підприємства залежить від багатьох взаємопов'язаних внутрішніх та зовнішніх чинників. Внутрішні чинники, такі як структура капіталу, прибутковість і ефективність управління ресурсами, можуть контролюватися підприємством і покращуватися за допомогою управлінських рішень. Зовнішні чинники, як-от економічні умови, законодавче регулювання та конкуренція, значною мірою не залежать від підприємства, однак вони повинні

бути враховані при фінансовому плануванні. Успіх підприємства полягає у його здатності ефективно адаптуватися до зовнішнього середовища, забезпечуючи при цьому якість фінансових показників на тривалу перспективу.

1.2 Сутність, методи та порядок здійснення прогнозування фінансової стійкості

Фінансова стійкість підприємства є комплексною та багатофакторною економічною категорією, тому в процесі її аналізу необхідно поєднати усі елементи системи фінансових відносин підприємства, а її прогнозування дає нові можливості для розвитку підприємства. На певному етапі аналізу фінансової стійкості виникає потреба в об'єктивному прогнозуванні. Однак для ефективного використання цієї функції в управлінні необхідно опанувати сучасні методи обробки та аналізу інформації про стан і розвиток об'єкта прогнозування.

В основному, фінансове прогнозування спрямоване на дослідження кількох ключових аспектів, що забезпечують стабільність і розвиток підприємства [12]:

- потенціал підприємства;
- тенденції розвитку підприємства;
- альтернативні варіанти та сценарії його розвитку;
- слабкі сторони діяльності;
- обсяг ресурсів, необхідний для ефективного здійснення діяльності;
- вхідні та вихідні грошові потоки.

Необхідність в прогнозуванні фінансової стійкості виникає у процесі аналізу та оцінки поточного стану фінансів підприємства з метою передбачення можливих змін у майбутньому. Це важливий інструмент для прийняття управлінських рішень, який допомагає уникати фінансових труднощів та забезпечує стабільний розвиток бізнесу, оскільки фінансова стійкість відображає здатність підприємства зберігати баланс між доходами та витратами,

підтримуючи платоспроможність і стабільність. Прогнозування фінансової стійкості полягає в оцінці поточного фінансового стану підприємства, виявленні можливих ризиків і визначенні стратегій для їх мінімізації. Це дозволяє підприємству залишатися конкурентоспроможним.

Методи та способи прогнозування мають бути достатньо динамічними для того, щоб своєчасно взяти до уваги зміни факторів впливу на фінансову стійкість. Існує кілька методів, які використовуються для прогнозування фінансової стійкості, найпоширеніші з них наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Методи прогнозування фінансової стійкості [22, 23]

Метод	Характеристика
Експертний метод	Передбачає оцінку майбутнього стану підприємства на основі думок та рекомендацій фахівців. Цей метод базується на досвіді експертів, які враховують як внутрішні показники (ресурси, фінансову стійкість, виробничі можливості), так і зовнішні обставини (ринкові тренди, економічну ситуацію, законодавчі вимоги, конкуренцію), що дає змогу оцінити ситуацію більш комплексно.
Економіко-математичне моделювання	Створюються моделі, які використовують математичні формули для прогнозування майбутніх фінансових показників на основі наявних даних. Такі моделі дають змогу оцінювати взаємозв'язки між фінансовими показниками, такими як прибуток, рентабельність, витрати і запаси.
Метод екстраполяції	Базується на продовженні трендів, що спостерігалися в минулому. Це дозволяє передбачити майбутні зміни фінансових показників на основі аналізу минулих даних, таких як динаміка доходів, витрат чи обсягу продажів.
Факторний аналіз	Визначає вплив окремих факторів на фінансовий стан підприємства. Цей метод дає змогу виділити основні чинники, які впливають на фінансову стійкість, і оцінити їх майбутнє значення.
Метод сценаріїв	Полягає у формуванні кількох сценаріїв розвитку подій (оптимістичного, песимістичного та реалістичного). Для кожного сценарію оцінюються можливі зміни фінансового стану підприємства.
SWOT-аналіз	Аналіз сильних і слабких сторін підприємства, а також можливостей і загроз зовнішнього середовища. На основі цього аналізу можна передбачити ризики та використати можливості, які наявні на підприємстві та впливають на фінансову стійкість.

Основним підходом до прогнозування є програмно-цільовий метод, який інтегрує різні підходи до складання прогнозів. Цей метод дає змогу розробляти комплексні прогнози, враховуючи як стратегічні, так і тактичні цілі підприємства.

Прогнозні значення показників фінансової стійкості підприємства доцільно аналізувати за допомогою моделювання періодичних трендів, що дає змогу виявити циклічні або сезонні коливання у фінансових показниках. Таке моделювання надає можливість якісно оцінювати динаміку розвитку підприємства, прогнозувати майбутні фінансові показники та підготуватися до можливих змін на ринку.

Оцінка, аналіз змін і прогнозування фінансової стійкості є важливими інструментами для своєчасного виявлення недоліків у роботі підприємства, що дає змогу завчасно реагувати на проблеми, усувати їх або коригувати стратегію розвитку. Це допомагає підтримувати стабільність і покращувати фінансові показники, знижуючи ризики та забезпечуючи стійкість у довгостроковій перспективі.

Основою фінансового прогнозування є узагальнення та аналіз наявної інформації з наступними кроками – моделюванням і врахуванням факторів можливих варіантів розвитку ситуації та фінансових показників. Результатом фінансового прогнозування є розробка трьох основних документів:

- прогнозу звіту про прибутки та збитки;
- прогнозу руху грошових коштів (баланс грошових потоків);
- прогнозу балансу активів та пасивів підприємства.

Формування фінансових планів дозволяє систематизувати отримані прогнозовані результати та здійснювати заходи, спрямовані на досягнення цільових показників фінансової стійкості. Такий підхід забезпечує можливість своєчасно коригувати стратегію та оперативно реагувати на зміни у внутрішніх і зовнішніх умовах, що впливають на стабільність підприємства. Крім того, він дає змогу оптимізувати використання ресурсів і підвищити ефективність фінансового управління, що сприяє досягненню довгострокової фінансової стабільності та конкурентоспроможності. Процес прогнозування складається з декількох етапів, вони представлені на рис.1.3.

Перший етап – збору та обробки фінансової інформації передбачає вивчення фінансових звітів, зокрема, балансів, звітів про прибутки та збитки, а також інших важливих документів. На цьому етапі формується розуміння про поточний стан підприємства.

Наступним етапом є безпосередній розрахунок показників фінансової стійкості [2, 11, 13, 14, 33]: коефіцієнта автономії, фінансового важеля, маневреності власного капіталу та інших. Ці показники використовуються для визначення слабких і сильних сторін підприємства.

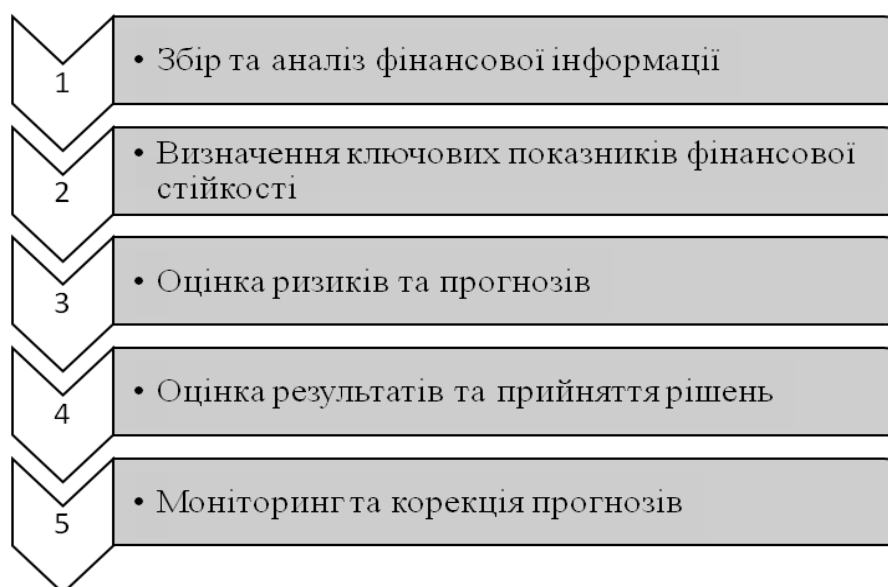

Рисунок 1.3 – Порядок здійснення прогнозування фінансової стійкості

Третій етап, який необхідно здійснити при прогнозуванні, є оцінювання внутрішніх та зовнішніх ризиків, які можуть вплинути на фінансову стабільність підприємства. Його можна здійснити методом SWOT-аналізу, який дає розгорнуту картину для подальших дій, є інструментом прогнозування та управління ризиками, використання можливостей для зниження впливу слабких сторін на здійснення діяльності. Пропозиції та прийняття на основі отриманих даних управлінських рішень щодо оптимізації фінансової стійкості, зниження ризиків, збільшення доходів та зміцнення стійкості є наступним кроком.

Для здійснення прогнозування фінансової стійкості необхідно насамперед здійснити розрахунок відносних та абсолютних показників [12].

Абсолютні показники фінансової стійкості використовуються для оцінки, наскільки запаси підприємства забезпечені різними джерелами фінансування. Ці показники дають змогу зрозуміти, чи має підприємство достатньо власного капіталу, довгострокових і короткострокових зобов'язань для покриття запасів. Співвідношення запасів до конкретних джерел фінансування дає змогу визначити тип фінансової стійкості підприємства, тобто оцінити, наскільки підприємство стабільне в умовах наявних ресурсів [39]. Абсолютні показники фінансової стійкості наведено в табл. Д.1 Додатку Д.

Для характеристики фінансового стану підприємства розглядають типи фінансової стійкості, які наведено на рис. 1.4.

Рисунок 1.4 – Типи фінансової стійкості підприємств [39, 40]

Абсолютна фінансова стійкість – цей тип означає, що підприємство здатне повністю покрити свої зобов'язання за рахунок власних ресурсів [10]. Така ситуація свідчить про найвищий рівень фінансової незалежності, проте вона

зустрічається досить не часто. Підприємства з абсолютною стійкістю зазвичай не залучають позикові кошти, що може обмежувати їх можливості для розвитку.

Нормальна фінансова стійкість, її ще називають оптимальною для підприємства, свідчить про достатність власних і позикових ресурсів для покриття своїх зобов'язань і підтримання фінансової стабільності [11]. Оптимальна стійкість характеризується раціональним використанням як власного, так і позикового капіталу. Така ситуація сприяє ефективному розвитку бізнесу, забезпечуючи необхідний баланс між ризиком та прибутковістю.

Нестійке фінансове становище не є критичним для підприємств, при такій стійкості підприємство відчуває труднощі з покриттям поточних зобов'язань, але в разі залучення додаткових коштів (наприклад, кредитів чи додаткових інвестицій) ситуація може покращитися [12]. Нестійка позиція вказує на підвищений рівень ризику, але він не є надзвичайно поганий. Підприємство ще здатне стабілізувати свою фінансову ситуацію.

Критичний або кризовий стан (фінансова нестійкість) свідчить про неспроможність підприємства покривати свої зобов'язання навіть за умови залучення додаткових ресурсів [11, 12]. Така ситуація потребує негайних заходів для уникнення банкрутства. Підприємство в кризовому стані зазвичай стикається з серйозними проблемами ліквідності, які можуть потребувати реструктуризації боргів або проведення інших заходів з оздоровлення.

Відносні показники фінансової стійкості (табл. Д.2, Додаток Д) дають змогу оцінити рівень надійності та незалежності підприємства, а також його здатність виконувати фінансові зобов'язання в різних умовах [41, 42, 43, 44, 45].

Вважаємо, що при аналізі фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» і для подальшого прогнозування важливим є розрахунок показників ліквідності та платоспроможності через їх ключову роль у визначенні можливості для філії виконувати свої фінансові зобов'язання як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі. Ліквідність і платоспроможність є базовими складовими стійкості, оскільки забезпечують

можливість уникати критичних ситуацій. Показники ліквідності та платоспроможності подано в табл. Д.3 Додатку Д.

Таким чином, можна зробити висновок, що для прогнозування фінансової стійкості необхідно враховувати такі напрями [22]:

- обчислення кількісних і якісних показників фінансової стійкості підприємства;
- порівняння окремих розрахункових показників фінансової стійкості з рекомендованими (нормативними) значеннями;
- визначення тенденцій змін розрахункових показників фінансової стійкості підприємства за допомогою просторово-часового аналізу;
- оцінка фінансової стійкості підприємства як на конкретну дату, так і в середньому за певний період з урахуванням впливу різних факторів;
- аналіз і оцінка перспектив розвитку підприємства шляхом прогнозування фінансових коефіцієнтів.

Отже, прогнозування фінансової стійкості є складовою ефективного управління та забезпечення розвитку підприємства, що дає змогу своєчасно реагувати на зміни у фінансовому стані та уникати можливих кризових ситуацій. Основна мета прогнозування – це забезпечення стабільності та збалансованості між доходами та витратами, а також передбачення майбутніх фінансових ризиків і можливостей.

Застосування сучасних методів, таких як економіко-математичне моделювання, метод екстраполяції, факторний аналіз, сценарний метод та інших, дає змогу більш точно оцінювати фінансовий стан підприємства та розробляти ефективні стратегії його розвитку. Особливо важливим є використання програмно-цільового підходу, який поєднує загальні та детальні методи прогнозування.

Для здійснення прогнозування фінансової стійкості необхідно насамперед здійснити розрахунок відносних та абсолютних показників, основними з яких є: наявність власних, загальних, власних та довгострокових коштів, коефіцієнт

фінансової автономії, фінансової залежності, фінансового ризику, маневреності власного капіталу, покриття запасів.

Порядок здійснення прогнозування включає збір та аналіз даних, моделювання трендів, оцінку фінансових показників та прийняття відповідних управлінських рішень. Це дає можливість не лише визначати поточний стан підприємства, але й передбачати його майбутнє, забезпечуючи фінансову стійкість та зростання в довгостроковій перспективі.

1.3 Фінансовий план як основа фінансової стійкості підприємств лісової галузі та оцінка ризиків при розробці фінансових планів

Багато вітчизняних підприємств державної форми власності має недостатньо розвинену та неефективну систему управління, що підтверджується показниками їхньої діяльності. Варто зазначити, що управління фінансами сучасного підприємства залежить від методів управління фінансовими ресурсами. Задля отримання кращих результатів слід застосовувати процедуру фінансового планування, що створить можливість якісного оцінювання та управління грошовими потоками підприємства для визначення пріоритетних напрямів реалізації капіталу та які бажані для підприємства в майбутньому. Взаємоузгоджуючи доходи і витрати, менеджмент підприємства здатний виявити «вузькі» місця в організації та фінансуванні бізнес-процесів. Як вірно підмічено науковцями Євдокимовим В. В., Дзюбенко О. М. сьогодні фінансове планування має забезпечити формування та виконання стратегічних цілей розвитку підприємства [46].

Отже, у разі своєчасного розроблення та впровадження заходів, які спрямовані на поліпшення фінансового стану в довгостроковому періоді, такі господарюючі суб'єкти можуть нарощувати свій потенціал, а також відновити фінансову стійкість. У той же час, як відмічають науковці Тешева Л. В., Хохлов

М. П. та Петрова І. М. в управлінні підприємством фінансове планування залишається слабким місцем [47].

Як стверджують Варенико В. М. та Ніколайчева Г. Ю., складання фінансового плану справді є важливим аспектом стабільного фінансового розвитку підприємства [48]. Наявність добре розробленої системи фінансового планування дає змогу підприємству більш ефективно управляти своїми ресурсами, уникати непотрібних ризиків та забезпечувати стабільність. Якісний фінансовий план є не просто формальним документом, а практичним інструментом, який допомагає приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Фінансовий план має великий вплив на подальшу діяльність підприємства. Він дозволяє порівняти початкові витрати, необхідні для здійснення діяльності, з реальними фінансовими можливостями. Завдяки цьому аналізу та подальшому коригуванню досягається матеріально-фінансова збалансованість [50]. Цей документ стає базою забезпечення фінансової стійкості, якщо чітко і вірно сформований й має можливість бути виконаним.

Фінансовий план підприємства повинен забезпечити цілісний фінансовий розвиток підприємства, а не тільки позитивний фінансовий результат. Тобто підприємство має при плануванні орієнтуватися на досягнення високого рівня фінансової стійкості. Розглянувши тлумачення «фінансовий план», необхідно звернути увагу на те, що багато науковців не виокремлюють важливість якісного і вірного фінансового плану при аналізі фінансової стійкості підприємства, акцентуючи, що «фінансова стійкість – категорія, яка залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами та визначається співвідношенням власних і позикових коштів, активів та джерел їх фінансування» [48]. Виходячи із цього, можна стверджувати, що фінансова стійкість – категорія, сформована на основі ефективності, результативності та збалансованості фінансового плану.

Вважаємо, що фінансовий план підприємства є ключовим інструментом для забезпечення фінансової стійкості та ефективного управління фінансами. Особливо це важливо для підприємств лісової галузі, де існують особливі вимоги

до ведення господарської діяльності та управління ресурсами. Методика та практика створення фінансового плану для підприємств лісової галузі повинні враховувати специфіку їхньої діяльності, що включає управління лісовими ресурсами, виробництво та продаж деревини й інших продуктів лісового господарства [51].

Підприємства лісової галузі мають певні особливості при формуванні фінансових планів. Специфіка формування планів для лісогосподарського підприємства зумовлена надзвичайно тривалим періодом лісовирощування, що адекватно відображається на величині відтворювального циклу готової продукції та викликає необхідність базування на основних закономірностях розширеного відтворення лісових ресурсів для забезпечення найвищого рівня фінансової стійкості. Формування фінансового плану для підприємств лісової галузі повинно здійснюватися за такими етапами [58, 59]:

- аналіз фінансового стану лісогосподарського підприємства, який дає змогу визначити основні фінансові проблеми;
- формування фінансових цілей та подальшої стратегії, наприклад, розвиток нових лісопильних потужностей, розширення асортименту продукції, що сприяє зміцненню позицій підприємства на ринку та забезпеченню його конкурентоспроможності;
- прогнозування фінансових результатів, враховуючи економічні та соціальні фактори, що можуть вплинути на фінансові результати;
- розробка фінансових стратегій та тактик, вибір оптимальних фінансових інструментів для досягнення поставлених цілей, наприклад, вибір джерел фінансування, типу політики управління оборотним капіталом тощо.

Проведення цих етапів дасть змогу забезпечити ефективне управління фінансами підприємств лісової галузі та збереження їх фінансової стійкості.

Оцінка ризиків є важливим етапом при розробці фінансових планів, оскільки допомагає виявити потенційні загрози, що можуть вплинути на

фінансову стабільність та успішність підприємства. Вона дає змогу передбачити можливі негативні сценарії та заздалегідь підготувати стратегії для їх мінімізації.

Основні етапи оцінки ризиків при фінансовому плануванні, зокрема при складанні фінансових планів, наведені в табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Етапи оцінки ризиків при складанні фінансових планів [48, 60]

Етап	Характеристика
Ідентифікація ризиків	Виявлення всіх можливих ризиків, які можуть вплинути на досягнення фінансових цілей. Це можуть бути як зовнішні фактори (зміни в економіці, законодавстві, ринковій ситуації), так і внутрішні (неефективне управління ресурсами, недостатність фінансування, залежність від ключових клієнтів).
Аналіз ймовірності та впливу ризиків	Для кожного ризику оцінюють ймовірність його виникнення та потенційний вплив на фінансовий стан підприємства. Це дає змогу визначити, які ризики є найбільш критичними і потребують найбільшої уваги.
Класифікація ризиків	Ризики зазвичай класифікують за ступенем важливості: високий, середній і низький рівень. Це допомагає визначити пріоритетні загрози, які слід вирішувати першочергово.
Розробка заходів для зниження ризиків	Передбачає розробку стратегії мінімізації ризиків, може включати диверсифікацію джерел доходу, створення резервних фондів, страхування або розробку планів на випадок непередбачених обставин.
Моніторинг та перегляд	Оцінка ризиків не повинна бути одноразовою дією. Постійний моніторинг ринкової ситуації та фінансового стану підприємства дає змогу оперативно коригувати фінансовий план у разі змін.

При формуванні фінансових планів для лісгоспу важливо правильно ідентифікувати його ризики, які пов'язані з особливостями лісового господарства. Ця галузь має специфічні ризики через природні, економічні, соціальні та нормативні чинники.

Аналіз ймовірності та впливу ризиків є базовим етапом управління ризиками при формуванні фінансових планів для лісгоспу. Цей аналіз дозволяє оцінити, наскільки висока ймовірність виникнення ризикової події та чи можна її усунути без впливу на фінансовий стан лісгоспу.

Класифікація ризиків при складанні фінансових планів для лісгоспу допомагає систематизувати загрози, врахувати їх у плануванні та розробити відповідні стратегії мінімізації, оскільки ризики лісгоспу можна розділювати на різні категорії в залежності від критеріїв.

Розробка заходів для зниження ризиків при складанні фінансових планів лісгоспу є важливим етапом, який забезпечує стабільність діяльності, мінімізує втрати та підвищує ефективність управління.

Критично важливим етапом процесу управління ризиками при складанні та реалізації фінансових планів для лісгоспу є моніторинг, який забезпечує адаптивність фінансових стратегій до змінних умов і допомагає вчасно реагувати на нові загрози або можливості.

Лісогосподарська галузь є домінуючою в західних районах України, що спричинено сприятливими кліматичними умовами для вирощування лісів порівняно з іншими територіями країни. Забезпечення сталого розвитку цього регіону позитивно вплине не лише на природний баланс та економіку конкретного регіону, а й сприятиме покращенню екологічної ситуації цілої країни.

Для прикладу у США, де було створено фінансовий план «Генеральний план відпочинку громад», що дало змогу підтримувати й створювати нові об'єкти для обслуговування мешканців, простори для розширення можливостей, забезпечити широкий спектр послуг у лісопарковій та сільській місцевості різним цільовим групам учасників [52], досягли значного розквіту сфери економіки, наближені до лісового господарства. Досвід зарубіжних країн доводить ефективність застосування кооперативної й кластерної моделей співробітництва, що дозволяє розвивати лісове господарство в регіонах, інтегруючи його у туристично-рекреаційну сферу. Ключовою ознакою кластеру є інноваційна орієнтованість, тому реалізація кластерної політики передбачає налагодження взаємодії між органами публічної влади, бізнесом і науково-освітніми закладами, що сприяє вдосконаленню й підвищенню ефективності

діяльності всіх учасників та надасть кращі результати при застосуванні фінансових планів і тим самим покращить фінансову стійкість не тільки окремого підприємства, але й лісового господарства країни в цілому [51].

Загалом, фінансовий план має великий вплив на забезпечення подальшої успішної діяльності підприємства. Можна стверджувати, що цей фінансовий документ дійсно є основою покращення фінансової стійкості і саме у лісовій галузі є реальні можливості забезпечити платоспроможність та рентабельність підприємств у довгостроковій перспективі. Важливим етапом розробки фінансових планів є оцінка ризиків, яка дає змогу виявити потенційні загрози, що можуть вплинути на фінансову стабільність та успішність підприємства. Необхідно здійснити поетапну оцінку всіх відомих ризиків, при цьому проаналізувавши вплив кожного ризику на діяльність підприємства, ранжувати їх за рівнем небезпеки та описати у фінансовому плані дані з урахуванням можливості настання цих ризиків

Висновки до розділу 1

У сучасних умовах фінансова стійкість стає вирішальним елементом управління, адже вона не лише гарантує здатність підприємства виконувати фінансові зобов'язання, але й забезпечує основу для його інвестиційного розвитку навіть у складних умовах.

Фінансова стійкість підприємства – це відображення здатності підприємства підтримувати такий стан своїх фінансових ресурсів, який дає змогу йому ефективно функціонувати, забезпечує розвиток та можливість своєчасно виконувати свої зобов'язання перед контрагентами, інвесторами, кредиторами і державою.

На основі проведених досліджень було систематизовано та виділено наступні підходи до трактування поняття «фінансова стійкість підприємства»: функціональний, цільовий, структурний та інтегральний. Виділення таких підходів дає змогу не тільки комплексно охарактеризувати сутність даного

поняття, але й у подальшому всесторонньо оцінити фінансову стійкість підприємств.

Основними зовнішніми факторами впливу на фінансову стійкість є економічні, ринкові, політико-правові, технологічні, фінансові та соціально-демографічні, внутрішніми – ліквідність, капітал, рентабельність, наявні ресурси та активи.

У роботі було наведено кардинально нові фактори, які впливають на фінансову стійкість підприємств в умовах активних воєнних дій в Україні, що суттєво трансформує підходи до управління нею. Такими факторами є геополітичний ризик, волатильність валютного курсу, інфляційний тиск, перебої в ланцюгах постачання, зростання витрат на безпеку, падіння попиту та ринкова нестабільність, мобілізація та нестача робочої сили та ін. Врахування цих факторів дасть змогу підприємствам лісової галузі адаптувати свої фінансові плани, удосконалити планування, підвищити гнучкість та стійкість до ризиків.

На певному етапі аналізу фінансової стійкості виникає потреба в її об'єктивному прогнозуванні. При цьому методи та способи прогнозування мають бути достатньо динамічними для того, щоб своєчасно виявити зміну факторів, що мають вплив на фінансову стійкість. Найпоширенішими методами, які використовуються для прогнозування, є експертний, економіко-математичне моделювання, метод екстраполяції, факторний аналіз, метод сценаріїв, SWOT-аналіз.

Здійснення аналізу та прогнозування фінансової стійкості базується на абсолютних та відносних показниках фінансової стійкості, а також показниках ліквідності та платоспроможності, які дають змогу більш повно оцінити діяльність підприємств та тип фінансової політики.

Під час проведення досліджень було виявлено, що якісний фінансовий план є не просто формальним документом, а практичним інструментом, який допомагає приймати обґрунтовані управлінські рішення під час планування фінансової стійкості, тобто, фінансовий план є основою забезпечення фінансової

стійкості для підприємств лісової галузі. При правильному підході до оцінки ризиків фінансовий план дає змогу уникнути багатьох негативних наслідків і сприяє досягненню фінансових цілей підприємства. Наведено безпосередній процес оцінки ризиків при складанні фінансових планів, який дає змогу управляти фінансами, мінімізувавши негативний вплив ризиків та забезпечити стабільність навіть в умовах зовнішньої невизначеності.

На основі досвіду зарубіжних країн було запропоновано застосування кластерної моделі співробітництва, що дозволяє розвивати лісове господарство в регіонах, інтегруючи його у туристично-рекреаційну сферу. Ключовою ознакою такого підходу є інноваційна орієнтованість, тому реалізація кластерної політики передбачає налагодження взаємодії між органами публічної влади, бізнесом і науково-освітніми закладами, що сприяє вдосконаленню й підвищенню ефективності діяльності всіх учасників та забезпечить кращі результати при застосуванні фінансових планів і тим самим покращить фінансову стійкість лісгосподарських підприємств.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ФІЛІЇ «КОЛОМИЙСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» НА ОСНОВІ ФІНАНСОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

2.1 Економічна характеристика діяльності та аналіз основних фінансово-економічних показників філії

ДП «Коломийський лісгосп» засноване на державній власності, входило до складу Івано-Франківського обласного управління лісового господарства і підпорядковувалось Державному Агентству лісових ресурсів України, було реорганізоване в філію «Коломийське лісове господарство» і приєднане до Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» 20.01.2023 р. [63].

Філію «Коломийське лісове господарство» (далі – лісгосп) створено з метою [64, 65]:

- організації ведення лісового господарства, включаючи питання охорони, захисту, раціонального використання лісових ресурсів та відтворення лісів, наданих в постійне користування держлісгоспу;
- охорони, відтворення та раціонального використання державного мисливського фонду на території мисливських угідь, закріплених за держлісгоспом.

Проведемо аналіз основних фінансово-економічних показників лісгоспу (табл. Е.1 Додатку Е та рис. 2.1), що дасть змогу отримати оцінку аналіз поточного стану лісгоспу та сприятиме розробці заходів для підвищення його фінансової ефективності та стійкості в довгостроковій перспективі. У процесі аналізу визначаються зміни в ключових показниках, а також встановлюється, чи сприяють ці зміни стимулюванню прибутку, чи навпаки покривають витрати.

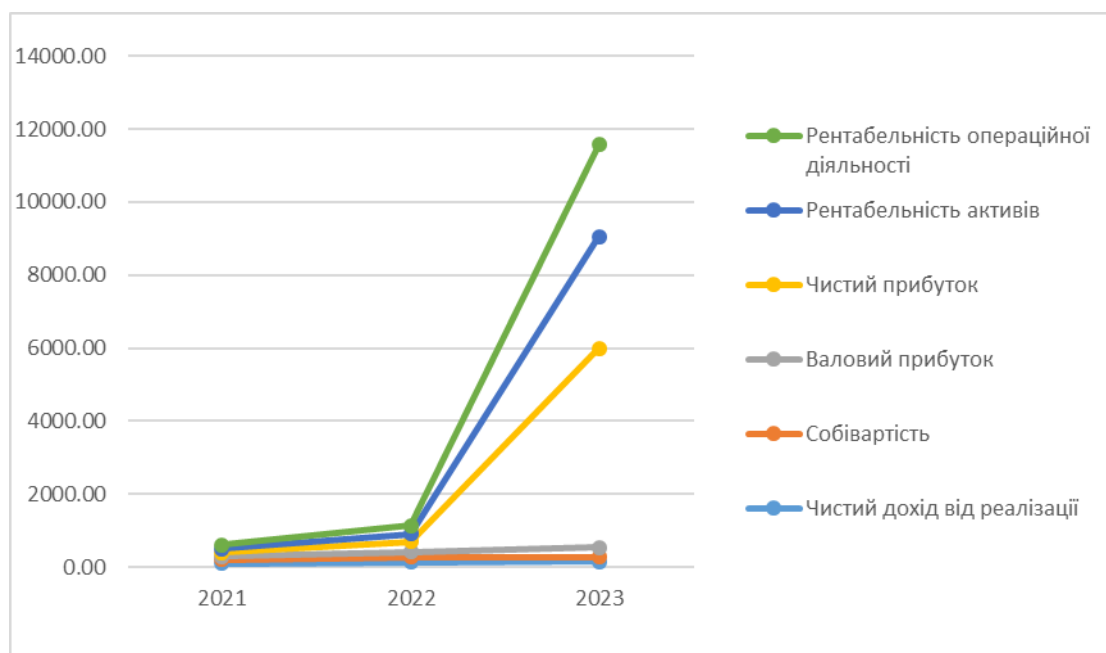

Рисунок 2.1 – Динаміка основних фінансово-економічних показників філії «Коломийське лісове господарство»

Спостерігається різке збільшення чистого доходу від реалізації у 2022 р. (+1261,12%), що може бути результатом розширення ринків збуту, збільшення обсягу продажу або підвищення цін, наступний рік показує, що темпи зростання зменшилися (+12,13%), але стабільність збільшення доходів свідчить про ефективну роботу підприємства.

Зростання собівартості у 2022 р. (+31,43%) пояснюється збільшенням обсягу реалізації, але у 2023 р. собівартість знизилася, що безпосередньо пов'язано з оптимізацією витрат, її зменшення в 2023 р. (-11,44%) сприятливо вплинуло на прибуток.

Значне зростання валового прибутку свідчить про покращення операційної ефективності. У 2023 р. темпи зростання навіть прискорилися, що вказує на збільшення різниці між доходами і витратами.

Чистий прибуток у 2023 р. суттєво зріс – майже у 20 разів порівняно з 2022 р. Це може свідчити про те, що філія стала значно прибутковішою завдяки зниженню собівартості та стабільному зростанню обсягів реалізації.

Рентабельність активів (ROA) показує, скільки прибутку підприємство отримує з 1 грн. вартості активів [67]. Значення ROA коливаються від 3.17% до 97%. Це вказує на ефективність використання активів для генерації прибутку. Останнє значення (97%) є найвищим і свідчить про значне поліпшення використання активів.

Рентабельність операційної діяльності характеризує ступінь прибутковості операційної діяльності [67]. Цей показник також варіюється, але останнє значення (2.27%) є найвищим, це вказує на покращення ефективності управління операційною діяльністю компанії.

Усі основні показники демонструють значне покращення протягом аналізованого періоду, особливо у 2023 р. Найважливішими досягненнями є стрімке зростання чистого прибутку, валового прибутку та рентабельності активів. Зменшення собівартості у 2023 р. є ключовим фактором, що вплинуло на підвищення прибутковості філії.

Для подальшого розвитку лісгосподарського підприємства варто підтримувати стабільність нарощування доходів та продовжувати оптимізацію витрат.

Для оцінки структури активів, щоб визначити частку кожного елемента у загальному підсумку, проведемо вертикальний аналіз балансу, він характеризує структуру засобів підприємства і їх джерел та допомагає виявити ефективність управління ресурсами та оптимізувати фінансові процеси. В табл. Е.2 Додатку Е наведено результати вертикального аналізу. Наочно продемонстровано переваги вертикального аналізу, оскільки відносні показники можна порівнювати попри вплив інфляції.

На основі аналізу можна сказати, що найбільшу частку в структурі активів за період 2021 – 2023 рр. займають оборотні активи. Станом на кінець 2021 року їх частка становила 67,56%, і була найбільшою за увесь період, в 2022 році їх частка знизилась на 12,31% та склала 55,25% від загальної вартості активів лісгоспу, у 2023 році вона дещо збільшилась в порівнянні з попереднім роком,

але не досягла максимального значення, і становила 60,94%. Порівняно з початком аналізованого періоду відбулося падіння на 6,62%. Переважання оборотних активів над необоротними в структурі балансу може свідчити про високу ліквідність активів компанії, що важливо для короткострокової фінансової стабільності. Загальноприйнятого ідеального співвідношення між оборотними та необоротними активами немає, оскільки воно залежить від галузі, специфіки діяльності підприємства і його фінансової стратегії. Однак, зазвичай вважається, що частка оборотних активів у загальному обсязі активів повинна становити близько 50-60% для підтримки стабільної ліквідності [70]. Необхідно зазначити, що протягом аналізованого періоду в філії зберігається структура активів, яку можна вважати задовільною.

Оборотні активи поділяються ж на запаси, засоби в розрахунках і гроші та їх еквіваленти. Враховуючи, що вони займають більше, ніж 50%, є доречним проаналізувати кожний показник.

Аналіз показав, що зміна частки запасів у структурі активів балансу мала характер зростання. Зокрема, в 2022 році цей показник зріс на 22,83%, на кінець аналізованого періоду відбулося подальше зростання ще на 5,69 %, загалом за досліджуваний період відбувся ріст на 27,89%. Гроші та їх еквіваленти у 2021 році становили суттєву частку в структурі активів філії – 39,55%, однак вона різко знизилась – до 7,33% у 2022 році. Порівняно з 2021 роком на кінець 2022 частка грошей та їх еквівалентів знизилась на 32,23%, у 2023 році відбулось незначне збільшення, таким чином у кінці аналізованого періоду порівняно з його початком, частка грошей знизилась на 30,13%.

Питома вага засобів у розрахунках мала тенденцію зниження, у 2022 році вона зменшилася на 4,3% порівняно з попереднім роком, у 2023 році зменшилась незначно – лише на 0,08 %, загалом за 2021-2023 рр. вона зменшилася на 4,38%.

Проведений аналіз вказує на тенденцію повільного зростання частки необоротних активів. Станом на кінець 2021 р. вони займали 32,44% від загальної вартості активів досліджуваного лігоспу. У 2022 році значення їх

частки зросло на 12,31%, станом на кінець 2023 року їх частка знову знизилась на 5,69 %, тобто в порівнянні з початком аналізованого періоду показник зріс на 6,62 %.

Для наочного подання структури активу філії «Коломийське лісове господарство» представлено рисунок 2.2.

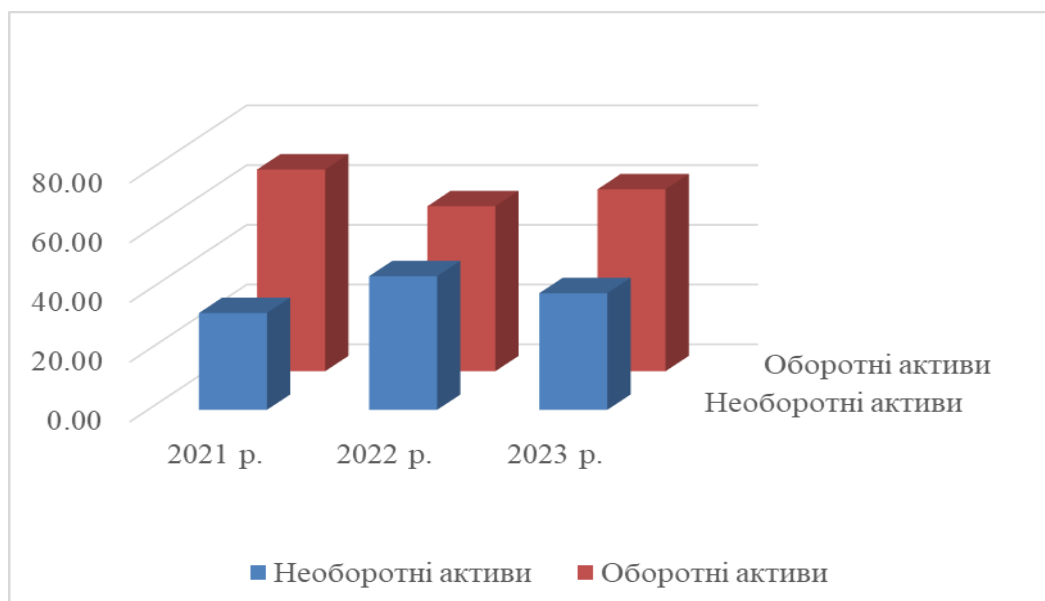

Рисунок 2.2 – Структура активу філії «Коломийське лісове господарство» за 2021-2023 рр., %

Проведений вертикальний аналіз дає можливість розглянути пасив балансу філії. Найбільшу частку протягом 2021 року має позиковий капітал, однак в 2022 році його частка ще зростає, і у 2023 році становить найбільше значення, це свідчить про необхідність залучення для підприємства позикових коштів. Власний капітал у 2021 році становив 39,98 %, але має тенденцію зменшення: так, у 2022 році він зменшився на 7,69%, що є значним відхиленням, але на кінець 2023 року показник різко зменшився – ще на 27,51%, що порівняно з початком аналізованого періоду є значним відхиленням (на 35,2%).

Нерозподіленого прибутку, як частини власного капіталу, протягом аналізованого періоду 2021-2023 років на підприємстві не було.

Важливою складовою власного капіталу є статутний капітал підприємства. Протягом 2021-2022 років статутний капітал філії «Коломийське лісове господарство» незмінно становить 933 тис. грн., а у 2023 році він незначно знизився – на 0,3 тис. грн., але у структурі пасиву його частка зменшувалась протягом аналізованого періоду – на 4,26 % загалом. Позиковий капітал філії натомість має тенденцію до збільшення. У 2021 році він становить 60,02%, а в 2022 році вже 67,71%, тобто на 7,69% більше, порівняно з початком аналізованого періоду він збільшився аж на 35,2%.

Структура позикового капіталу неоднорідна, найбільшу частку протягом 2021-2023 рр. займають поточні зобов'язання по заробітній платі і розрахунками з бюджетом, фондами, а найменшу – інші поточні зобов'язання (у 2021-2022 рр.), а також короткострокові позики та кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги.

Для наочного подання структури пасиву ДП «Коломийське лісове господарство» її наведено на рисунку 2.3.

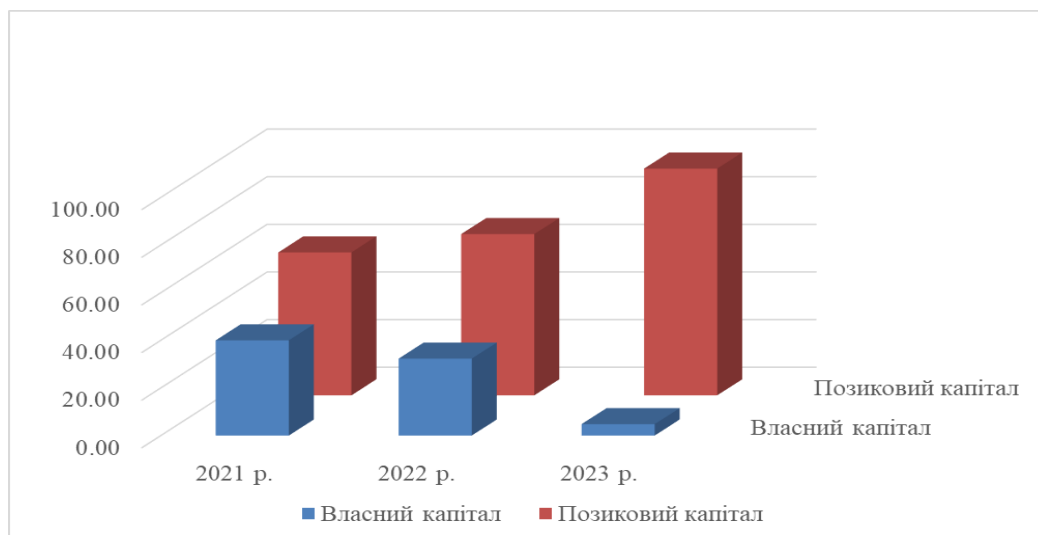

Рисунок 2.3 – Структура пасиву філії «Коломийське лісове господарство» 2021-2023 рр., %

Отже, зменшення частки власного капіталу та зростання позикового капіталу в структурі пасивів свідчать про те, що філія має високий рівень

боргового навантаження. Це може бути ознакою низької фінансової стійкості, оскільки висока залежність від позикових коштів робить філію вразливою до змін на фінансових ринках. Зменшення частки грошових коштів і збільшення частки запасів у активах може вказувати на проблему з оборотними коштами. Якщо запаси не будуть швидко реалізовані, філія може стикнутись з проблемами покриття своїх короткострокових зобов'язань.

Горизонтальний аналіз балансу полягає в побудові аналітичних таблиць, де вказано зміни статей звітності порівняно з попередніми періодами, що дає змогу аналізувати не тільки зміни окремих показників, а й прогнозувати їх значення, але недоліком цього прийому аналізу є вплив інфляції, яка різко викривлює дані [66, 67]. Результати проведення горизонтального аналізу наведені в табл. Е.2 Додатку Е.

За результатами горизонтального аналізу балансу зауважимо зростання вартості активів підприємства на 9190,8 тис. грн. за аналізований період, або на 89,03%, що свідчить про значне збільшення обсягу ресурсів філії. Таке зростання відбулося за рахунок приросту вартості оборотних активів на 4917,7 тис. грн. або 70,51% та вартості необоротних активів, зокрема на 4273,1 тис. грн., або 127,59%.

Тенденцію до зростання також мали запаси, за 2021-2023 роки їх вартість зросла на 6948,1 тис. грн., або у 4 рази. Збільшення вартості запасів свідчить про збільшення масштабів господарської діяльності та недостатню ефективність збутової діяльності, труднощі з продажами.

Засоби в розрахунках і гроші та їх еквіваленти зросли загалом на 213 тис. грн. протягом 2021-2023 рр., тобто, на 17,75%. Гроші та їх еквіваленти знизились на 2243,4 тис. грн., тобто на 56,94%. Для кращого розуміння змін статей активу балансу підприємства побудуємо рис.2.4.

Джерела утворення активів лісгоспу (пасиви) протягом 2021 – 2023 років також мали тенденцію до зростання. За весь період їх вартість зросла на 89% відповідно. Основною причиною такого зростання є збільшення вартості

позикового капіталу суб'єкта господарювання на 199,9 %, або на 12385,1 тис. грн. за весь період. Зокрема, різка зміна відбулася в 2022-2023 рр. – вартість позикового капіталу зросла 106,6%, що підвищує фінансовий ризик філії. Значне збільшення короткострокових зобов'язань може свідчити про потребу в оперативному управлінні грошовими потоками, щоб уникнути проблем з ліквідністю у подальшому.

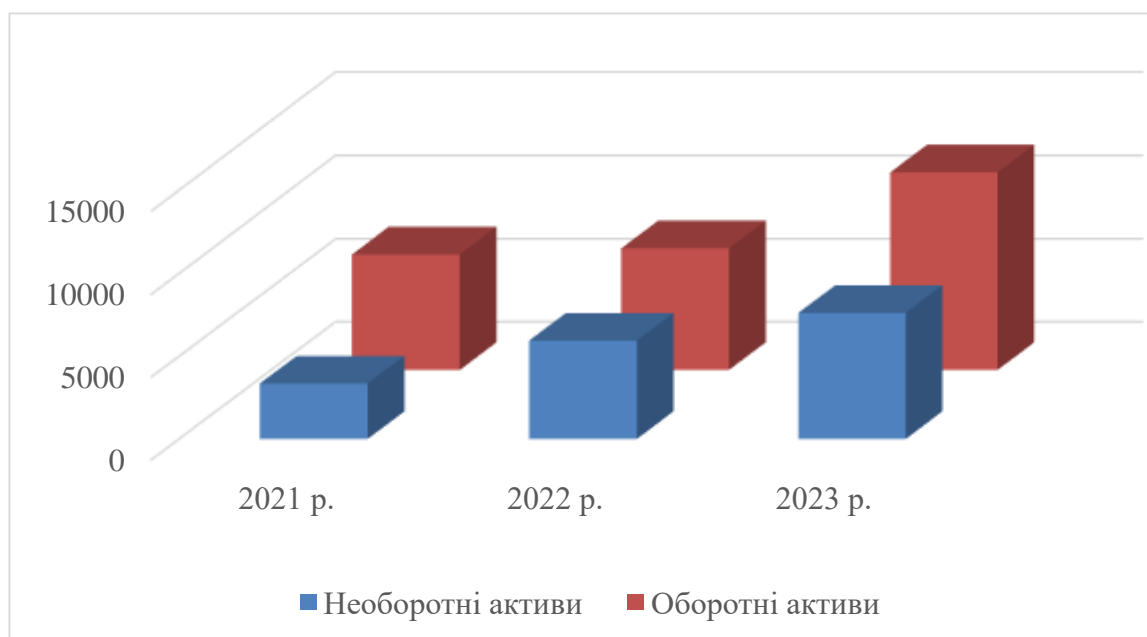

Рисунок 2.4 – Показники активу балансу філії «Коломийське лісове господарство» за 2021-2023 рр., тис. грн.

В складі позикового капіталу філії великих змін зазнали всі статті: короткострокові позики та кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги, поточні зобов'язання по заробітній платі, розрахунками з бюджетом і фондами та інші поточні зобов'язання.

Важливим елементом в структурі позикового капіталу є поява довгострокових зобов'язань у 2022 році. Це свідчить про збільшення інвестицій у довгострокові активи, можливо, така тенденція може мати позитивний вплив на стратегічний розвиток лісгоспу.

Власний капітал за період 2021 – 2023 років знизився на 3194,3 тис. грн., або на 77,4%. Станом на кінець аналізованого періоду його вартість становить 932,7 тис. грн. Такі зміни були викликані відсутністю інших складових власного капіталу в структурі балансу, наявний тільки статутний капітал, що пов'язано з реорганізацією лісгоспу.

Для кращого розуміння змін статей пасиву балансу підприємства побудуємо рис.2.5.

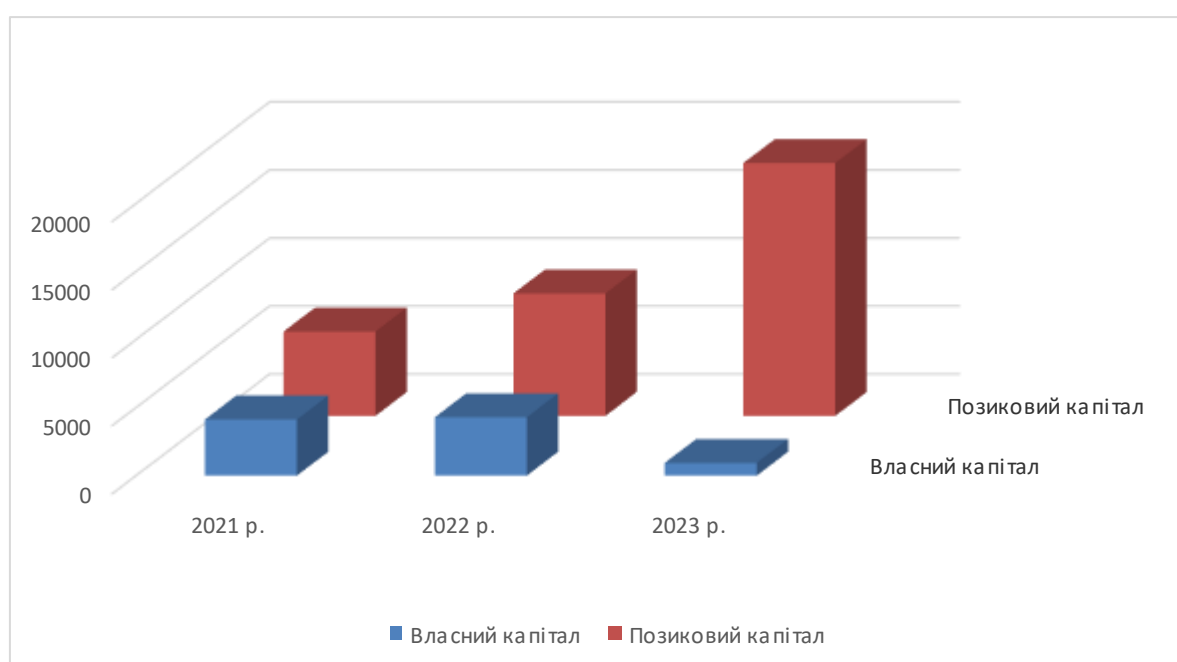

Рисунок 2.5 – Показники пасиву балансу філії «Коломийське лісове господарство» за 2021-2023 рр., тис. грн.

У 2021 році підприємства лісової галузі України мали можливість скористатися стабільними експортними цінами на деревину, що позитивно вплинуло на їх доходи. Частина прибутку була направлена на зменшення кредитного навантаження, таким чином Коломийським лісгоспом було досягнуто абсолютної фінансової стійкості.

У 2022-2023 роках значні кризи через військову агресію, порушення логістичних ланцюгів, зменшення попиту на експортних ринках та підвищення

собівартості виробництва (через пальне, енергоресурси) створили передумови для нестабільної або кризової стійкості. Також вплинула реорганізація ДП «Коломийське лісове господарство» у філію ДП «Ліси України», було знижено частину власного капіталу і відбулось значне збільшення запасів.

Отже, Коломийський лісгосп демонструє значний прогрес у 2021-2023 рр. Основні показники зростають, однак існує необхідність аналізувати джерела зменшення собівартості та інвестувати у подальшу модернізацію, що забезпечить довгострокову стабільність та конкурентоздатність. Чистий дохід від реалізації, валовий прибуток, чистий прибуток, а також рентабельність активів та операційної діяльності значно зросли. Це свідчить про ефективне управління, покращення продуктивності та вдалі стратегічні рішення. Для подальшого розвитку можна запропонувати підтримуючі заходи для стабільності нарощування доходів та продовження оптимізації витрат.

На основі вертикального аналізу балансу підприємства за період 2021-2023 рр., можна стверджувати, що філія має ризиковану структуру капіталу зі значним переважанням позикових коштів, що суттєво підвищує фінансові ризики. Значна частка запасів і зменшення частки грошових коштів може створити проблеми з ліквідністю. У майбутньому філії слід розглянути можливість збільшення власного капіталу для зміцнення фінансової стабільності. Горизонтальний аналіз показав, що філія активно інвестує в активи і використовує позиковий капітал для фінансування зростання. Однак суттєве збільшення боргового навантаження та зниження вартості власного капіталу може свідчити про зростаючу фінансову залежність від зовнішніх джерел, що може стати загрозою для стабільності лісгоспу у випадку економічних труднощів або падіння доходів.

2.2 Аналіз фінансової стійкості філії

Під час аналізу фінансової стійкості визначення її типу (наведено в табл. 2.1) є першим етапом, оскільки від нього залежать стратегія управління

фінансами, ефективність роботи і здатність філії розвиватися в довгостроковій перспективі. Тому визначення типу фінансової стійкості і проведення необхідних заходів, орієнтуючись на отримані результати, є важливим для забезпечення стабільного розвитку філії, зниження ризиків і прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Абсолютна стійкість допоможе лісгоспам краще прогнозувати свою діяльність в нестабільних економічних умовах, адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури і досягати стратегічних цілей, а критичне становище може стати перепорою для забезпечення стійкого фінансового стану та нашкодити фінансовим планам і призвести до зниження прибутковості.

Таблиця 2.1 – Тип фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» у 2021 -2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Наявність власних коштів (В)	778	-1655	-6689.4
Наявність загальних коштів (ЗК)	778	-590	-6414.5
Наявність власних та довгострокових коштів (робочий капітал) (ВД)	778	-590	-6414.5
Тип фінансової стійкості	Абсолютна стійкість	Критичне становище	Критичне становище

Згідно з даними, представленими в таблиці, можна побачити негативну динаміку фінансової стійкості філії "Коломийське лісове господарство" за період з 2021 по 2023 рік.

Можна побачити, що у 2021 році філія, яка на той час ще була самостійним підприємством, демонструє абсолютну стійкість. У 2022–2023 рр., коли відбулася реорганізація підприємства, спостерігається критичне становище, що свідчить про серйозні фінансові труднощі, але можемо вважати, що філія, яка не є самостійним суб'єктом господарювання, а лише відокремленим підрозділом ДП «Ліси України», може мати дещо нижчі показники фінансової стійкості, ніж

рекомендовані. Проте тип фінансової стійкості свідчить про необхідність її покращення, тому рекомендується провести реструктуризацію боргів, пошук додаткових джерел фінансування та покращити управління оборотними коштами.

Аналіз змін у показниках фінансової стійкості за декілька періодів дає змогу зрозуміти, чи філія здійснює кроки до стабільності або навпаки має фінансові труднощі. Розпочнемо з оцінки показників фінансової стійкості (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Показники фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України» за 2021-2023 рр.

Показник	Значення			Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021	2022/2021	2023/2022	2023/ 2021
Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,400	0,323	0,050	-0,077	-0,273	-0,350	80,77	15,48	12,51
Коефіцієнт фінансового ризику	1,501	2,097	19,920	0,595	17,823	18,419	139,66	950,04	1326,82
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,400	0,403	0,060	0,003	-0,343	-0,340	100,83	14,88	15,01
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,189	-0,386	-7,170	-0,574	-6,784	-7,359	-204,69	1858,13	-3803,42
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,112	-0,226	-0,560	-0,337	-0,334	-0,672	-202,17	248,29	-501,98

Коефіцієнт автономії (незалежності) показує частку власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у діяльність підприємства [12]. В лісгоспі спостерігається тенденція зниження даного показника, його значення становить лише 0,05 у 2023 р. – зменшення на 0,35 за досліджуваний період є значною втратою незалежності підприємства. Зниження коефіцієнта протягом трьох років свідчить про зменшення рівня самостійності або незалежності у виробництві, прийнятті рішень або управлінні. Це може мати різні причини, такі як зміни в стратегії компанії, залучення зовнішніх фінансових або управлінських ресурсів, зміни в ринкових умовах та зміни внутрішнього керівництва. Можна запропонувати покращення даного показника на основі формування фінансових

резервів, тоді частина прибутку буде спрямована на зменшення залежності від зовнішніх джерел і зниження заборгованості.

Коефіцієнт фінансового ризику характеризує співвідношення залучених і власних коштів [14]. Спостерігається тенденція збільшення цього показника, що також не є позитивним. Зростання коефіцієнта фінансового ризику від 1,5 до 19,92 протягом трьох років свідчить про зростання фінансової небезпеки для лісгоспу. Ця тенденція сигналізує про такі проблеми, як збільшення боргового навантаження та посилення фінансової нестабільності. Це може вказувати на гостру потребу в управлінських заходах задля зменшення ризиків і відновлення фінансової стійкості філії. Рекомендованим є диверсифікація джерел фінансування, яка дозволить отримувати не тільки кредити, але і розглянути можливості залучення грантів, державних субсидій або краудфандингових платформ, оскільки філія має більші можливості для отримання державного фінансування. Такий метод є ефективним інструментом зниження фінансових ризиків та призведе до зміцнення стійкості філії «Коломийське лісове господарство».

Коефіцієнт фінансової стійкості показує частку активів, які можна фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі [16]. Зниження коефіцієнта фінансової стійкості протягом трьох років може вказувати на погіршення фінансового стану філії, значення 0,40 у 2021 р. свідчить про те, що лісгосп може мати менше фінансових ресурсів, ніж раніше, щоб покрити свої зобов'язання або реагувати на негативні зміни в господарському середовищі. Це вимагає негайних змін, таких як зменшення боргів, підвищення ліквідності або поліпшення управління капіталом. Нормативне значення цього показника на рівні 0,7-0,9 не було досягнуто.

Зміна коефіцієнта маневреності власного капіталу з позитивного значення (0.189) до від'ємного (-7,17) за цей період вказує на значне посилення залежності філії від зовнішніх джерел фінансування порівняно з власним капіталом. Від'ємне значення коефіцієнта вказує на те, що філія запозичила більше коштів,

ніж могла б забезпечити зі своїх власних ресурсів, що може стати значною проблемою у подальшому.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами показує частку оборотних активів, що фінансується за рахунок власного капіталу [14]. Зниження даного показника з позитивного значення (0.112) до від'ємного (-0.56) за цей період вказує на зменшення частки оборотних активів, які фінансуються за рахунок власного капіталу. Від'ємне значення коефіцієнта свідчить про те, що оборотні активи філії фінансуються зовнішніми джерелами, такими як позики або кредити, а не власним капіталом. Це може вказувати на зростаючу залежність лісгоспу від зовнішніх джерел фінансування, що може бути ризикованою стратегією, оскільки може збільшити фінансові витрати і ризики заборгованості в майбутньому, але тим самим така політика є більш прибутковою, але, необхідно, покращувати фінансову стійкість, оскільки ризикова політика (агресивна) в умовах невизначеності та економічної нестабільності може стати проблемою, з якою філія не зможе впоратись, тим самим послабить ДП «Ліси України». Показники фінансової стійкості наведено на рис.2.6.

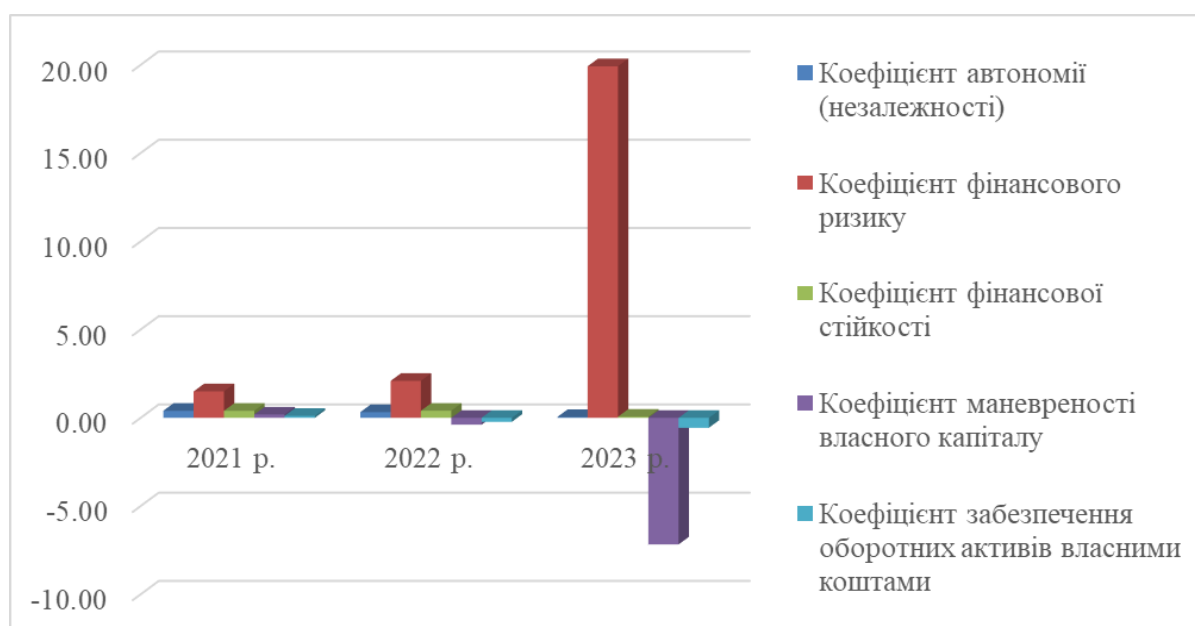

Рисунок 2.6 – Показники фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство»

Наступний етап дослідження – це аналіз показників ліквідності та платоспроможності (табл. 2.3), які вважаємо важливими при оцінці фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство».

Таблиця 2.3 – Показники ліквідності та платоспроможності філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України» за 2021-2023 рр.

Показник	Значення			Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021	2022/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	1,126	0,926	0,650	-0,200	-0,276	-0,476	82,23	70,18	57,71
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,853	0,269	0,178	-0,584	-0,091	-0,675	31,51	66,13	20,84
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,659	0,123	0,100	-0,536	-0,022	-0,558	18,62	81,88	15,25
Індекс постійного активу	0,811	1,386	8,172	0,574	6,786	7,361	170,78	589,67	1007,05
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	-	0,179	0,036	-	-0,143	-	-	20,13	-

На першому етапі вже було виявлено значні проблеми, які в основному базувались на незначному обсязі власного капіталу (хоча для філії це може вважатись і некритичним) і значних обсягах заборгованості, які можуть вплинути на подальшу діяльність підприємства, а показники ліквідності характеризують саме здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання у коротко- та довгостроковій перспективі.

Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) характеризує частку поточних зобов'язань, яку філія може погасити за рахунок оборотних активів [61]. Зниження коефіцієнта з 1.13 до 0.65 вказує на певні ризики. Значення коефіцієнта у 2021 рр. все ще перевищує одиницю, що вказує на те, що підприємство ще могло виплатити свої поточні зобов'язання з використанням оборотних активів, але в наступних роках цього не спостерігається, це пов'язано, як із втратою статусу самостійного суб'єкта господарювання, так і зі значним збільшенням заборгованості.

Коефіцієнт швидкої ліквідності вимірює здатність філії виплатити свої поточні зобов'язання за допомогою своїх найбільш ліквідних активів, які зазвичай включають гроші, еквіваленти грошей та короткострокові інвестиції [62]. У цьому випадку, зниження коефіцієнта з 0,85 до 0,18 свідчить про значне зменшення швидкої ліквідності Коломийського лісгоспу.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує частку поточних зобов'язань, яку підприємство може погасити негайно за рахунок абсолютно ліквідних активів [62]. Зниження коефіцієнта абсолютної ліквідності з 0.66 до 0.1 свідчить про значне зменшення цієї здатності лісгоспу. Значення коефіцієнта 0.1 означає, що філія може виплатити лише невелику частину своїх поточних зобов'язань (10%) за рахунок своїх найбільш ліквідних активів. Це може бути ознакою того, що філія має обмежену готівкову позицію та недостатньо засобів для виплати зобов'язань у найближчому майбутньому. Для поліпшення ситуації Коломийському лісгоспу необхідно удосконалити політику управління грошовими потоками, що забезпечить збільшення рівня грошових коштів, а також розглянути можливості зменшення обсягу короткострокових зобов'язань.

Рекомендованим для покращення показників ліквідності є оптимізація запасів на основі зменшення рівня низьколіквідних активів, зокрема великої кількості запасів, перенаправляючи кошти на високоліквідні активи (гроші, короткострокові депозити).

Індекс постійного активу показує частку необоротних активів, що фінансується за рахунок власних коштів підприємства [61]. У нашому випадку, значення індексу постійного активу зросло з 0.81 до 8,17 за останні три роки. Це означає, що відносна частка постійних активів в загальній сумі активів збільшилася протягом цього періоду. Зазвичай збільшення індексу постійного активу може бути позитивним сигналом, оскільки вказує на зростання капіталовкладень у постійні активи, що може сприяти підвищенню продуктивності та ефективності виробництва, але таке значне зростання може мати і негативні наслідки.

Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень показує частку основних засобів та інших необоротних активів, профінансовану зовнішніми інвесторами [61]. За останній рік коефіцієнт знизився в порівнянні з 2022 р. до 0,04, що означає, що частина основних засобів та інших необоротних активів була профінансована за участю зовнішніх інвесторів. Це може бути знаком того, що філія звернулася до зовнішнього фінансування для розширення своєї діяльності, модернізації обладнання чи будівництва нових об'єктів. Показники ліквідності та платоспроможності філії наведено на рис. 2.7.

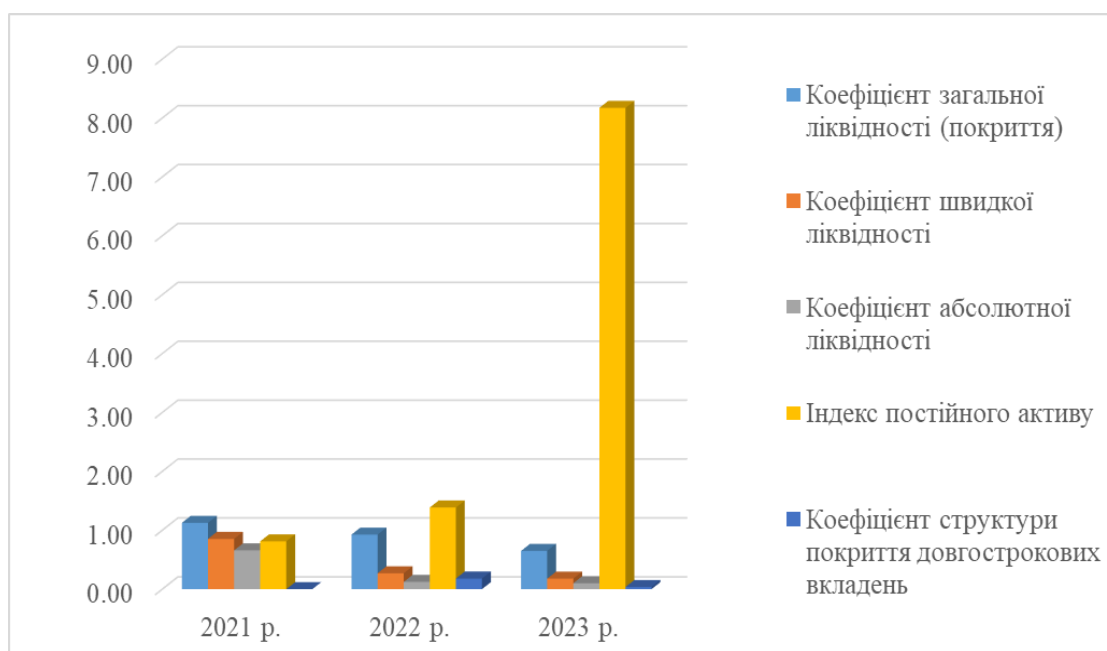

Рисунок 2.7 – Показники ліквідності та платоспроможності філії «Коломийське лісове господарство»

Отже, виявлено критичний стан фінансової стійкості, різке зниження відповідних коефіцієнтів свідчить про критичну залежність філії від зовнішнього фінансування. Це свідчить про те, що більшість активів філії, це позикові кошти, що робить лісгосп вразливим до змін у фінансовому середовищі. Погіршення всіх коефіцієнтів ліквідності вказує на недостатню здатність Коломийського лісгоспу швидко покривати свої зобов'язання. У 2023 році підприємство

зіткнулося з низькою ліквідністю, високою фінансовою залежністю та недостатньою ефективністю управління власним капіталом. Це свідчить про значні ризики фінансової нестабільності.

Однак збільшення доходу, валового та чистого прибутку у 2023 році вказує на можливості для розвитку, якщо буде оптимізована структура фінансування та покращена ліквідність. На основі проведеного аналізу було виявлено такі проблемні місця: низький рівень власного капіталу порівняно з залученими коштами, високий фінансовий ризик через перевищення позикових зобов'язань над власним капіталом, відсутність фінансової гнучкості, низька здатність швидко покривати борги, неефективне використання капіталу для фінансування необоротних активів.

Рекомендованим для філії є зменшити фінансову залежність шляхом скорочення боргового навантаження, збільшити власний капітал шляхом реінвестування прибутку та підвищити ліквідність шляхом оптимізації управління активами та зобов'язаннями.

2.3 Прогнозування показників фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності філії

Прогнозування показників фінансової стійкості для філії є важливим для забезпечення її ефективного функціонування, стратегічного планування та оперативного управління. Основні причини, чому це критично важливо: прогнозування дозволяє оцінити здатність філії забезпечувати виконання своїх фінансових зобов'язань у короткостроковій та довгостроковій перспективі, майбутній аналіз фінансової стійкості допомагає уникати ризиків, пов'язаних із дефолтом, надмірною заборгованістю чи браком обігових коштів, прогнозування ліквідності дозволяє оптимізувати розподіл фінансових ресурсів між поточними та стратегічними потребами, стабільні фінансові показники сприяють підвищенню довіри інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Ефективність прогнозування в філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України» залежить від ряду факторів, серед яких слід виділити наступні [68, 69, 70]:

- аналіз умов навколишнього середовища – лісове господарство часто стикається з наслідками зміни клімату, хворобами дерев, шкідниками та стихійними лихами. Прогнози, які враховують ці фактори, дозволяють краще управляти лісовими ресурсами та забезпечувати сталий розвиток філії;

- фінансове планування та економічний аналіз – оцінюючи прибутковість та фінансові ризики, можна спрогнозувати, які напрямки розвитку є найбільш прибутковими та перспективними. Необхідно планувати діяльність з урахуванням як регіональних, так і світових тенденцій, враховуючи ринкові особливості розвитку лісової галузі загалом;

- соціальні аспекти – прогнозування з урахуванням соціальних потреб дозволить підвищити ефективність роботи філії та зменшити ризик виникнення конфліктів з населенням.

Аналіз показників фінансової стійкості, підкріплений ефективним прогнозуванням, є важливим для забезпечення сталого розвитку та досягнення довгострокових цілей. Прогнозування має на меті оптимізувати фінансові ресурси, підвищити прибутковість і стійкість лісогосподарської діяльності та забезпечити фінансову стабільність філії.

Проведемо прогнозування показників фінансової стійкості за допомогою експоненційного та лінійного рівняння тренду, що дасть змогу побачити зміну показників на наступні три роки (рис. 2.8).

На графіку представлено залежність коефіцієнта автономії (незалежності) від часу (років) за допомогою експоненційного рівняння тренду: $y=1.4888 \cdot e^{-1.039x}$, з коефіцієнтом детермінації $R^2 = 0.8261$, що вказує на досить високий рівень відповідності моделі фактичним даним. Прогнозовані значення коефіцієнта автономії на наступні три роки: на 2024 р. – 0.0233, на 2025 р. – 0.0083, на 2026 р. – 0.0029. Ці значення показують, що коефіцієнт автономії

(незалежності) буде значно знижуватися, наближаючись до нуля протягом наступних трьох років, якщо не відреагувати на прогнози і не почати працювати в напрямку забезпечення незалежності від позикових коштів.

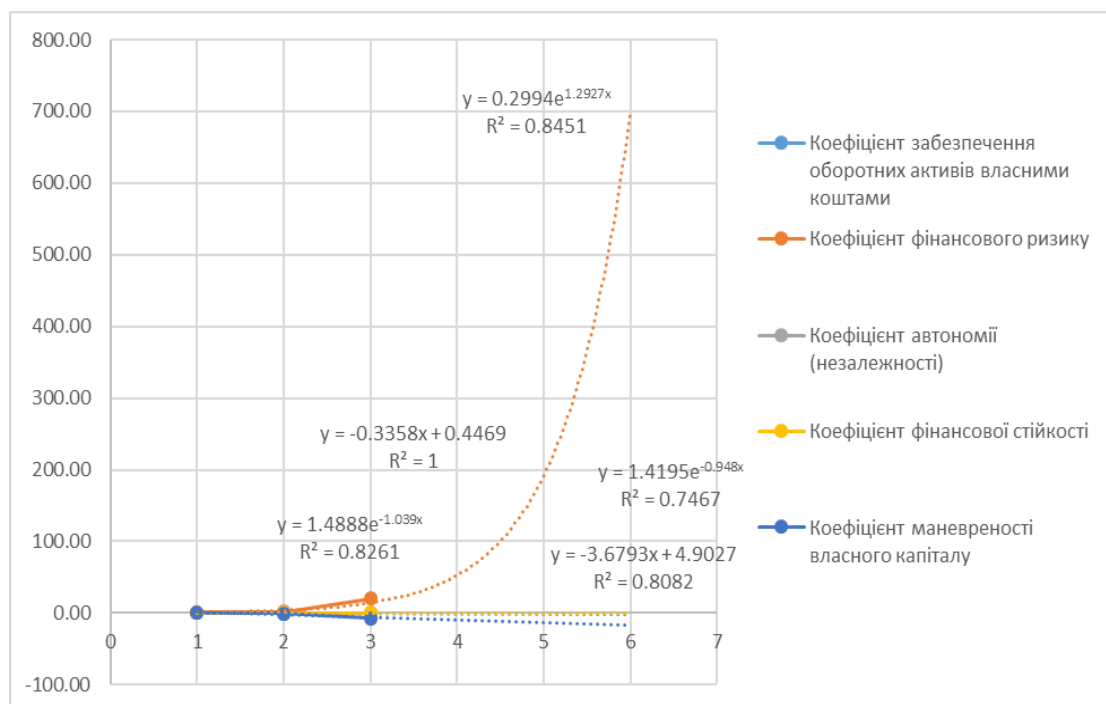

Рисунок 2.8 – Прогнозовані значення показників фінансової стійкості на 2024-2026 рр.

Залежність коефіцієнта фінансового ризику від часу з використанням експоненційного рівняння тренду: $y=0.2994e^{1.2927xy}$, де коефіцієнт детермінації $R^2=0.8451$, що свідчить про відповідність моделі фактичним даним на 85%.

Прогнозовані значення коефіцієнта фінансового ризику на наступні три роки: на 2024 р.– 52.71, на 2025 р.– 192.01, на 2026р.– 699.40. Ці результати свідчать про суттєве підвищення ризиків у майбутньому, якщо дана тенденція збережеться, то філія може зіткнутися зі значними фінансовими викликами. Виправлення ситуації вимагає посиленої уваги до управління ризиками та впровадження заходів для стабілізації фінансового стану.

Також відображено зміну коефіцієнта фінансової стійкості за допомогою експоненційного рівняння тренду: $y=1.4195e^{-0.948xy}$, де коефіцієнт детермінації

$R^2=0.7467$, що вказує на прийнятний рівень відповідності моделі фактичним даним, хоча і нижчий, ніж у попередніх випадках. Прогнозовані значення коефіцієнта фінансової стійкості на наступні три роки: 2024 р. – 0.0320, 2025 р. – 0.0124, 2026 р. – 0.0048. Ці значення свідчать про подальше зниження фінансової стійкості, що може вказувати на зменшення здатності філії зберігати стабільний фінансовий стан і необхідність вжиття негайних заходів для підвищення стійкості.

Зміна коефіцієнта маневреності власного капіталу прогнозована за допомогою лінійного рівняння тренду: $y = -3.6793x + 4.9027$, оскільки застосування експоненційного рівняння тренду не дає прийнятний рівень відповідності. Коефіцієнт детермінації $R^2=0.8082$ вказує на прийнятний рівень відповідності моделі фактичним даним. Прогнозовані значення коефіцієнта маневреності власного капіталу на наступні три роки: 2024 р. – (-9.81), 2025 р. – (-13.49), 2026 р. – (-17.17). Ці значення вказують на подальше зниження коефіцієнта маневреності, що свідчить про зниження гнучкості власного капіталу лісгоспу в майбутньому.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами прогнозований за допомогою лінійного рівняння тренду, $y = -0.3358x + 0.4469$, коефіцієнт детермінації $R^2=0.999$. Прогнозовані значення коефіцієнта забезпечення оборотних активів власними коштами на наступні три роки: 2024 р. – (-0.8963), 2025 р. – (-1.2321), 2026 р. – (-1.5679). Це показує подальше зниження коефіцієнта в прогнозовані періоди.

Прогнозні значення показників фінансової стійкості наведено в табл.2.4.

Отже, лісгоспу необхідно вжити наступних заходів для покращення своєї фінансової стійкості: розширення джерел фінансування, включаючи залучення додаткових капіталовкладень, рефінансування боргів або розширення ліній кредитування, зменшення боргового навантаження, можливо, шляхом реструктуризації боргів або залучення додаткового власного капіталу, підвищення ефективності управління оборотним та основним капіталом.

Таблиця 2.4 – Показники фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» у 2024-2026 рр. за результатами проведеного прогнозування

Показник	2024 р.	2025 р.	2026 р.
Коефіцієнт автономії	0.023	0.008	0.003
Коефіцієнт фінансового ризику	52.71	192.01	699.4
Коефіцієнт фінансової стійкості	0.032	0.012	0.005
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-9.81	-13.49	-17.17
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	-0.9	-1.23	-1.57

Проведемо прогнозування показників ліквідності та платоспроможності за допомогою лінійного рівняння тренду, що дасть змогу побачити зміну показників на наступні три роки (рис.2.9).

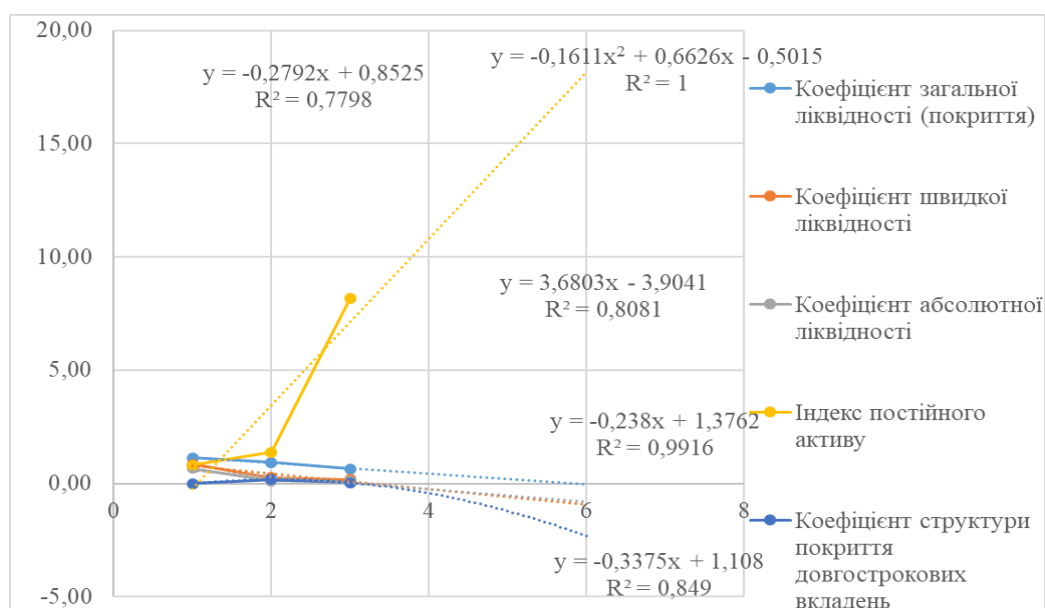

Рисунок 2.9 – Прогнозування показників ліквідності та платоспроможності на 2024-2026 рр.

Для коефіцієнту загальної ліквідності застосовано $y = -0.238x + 1.3762$, коефіцієнт детермінації $R^2 = 0.9916$, що вказує на прийнятний рівень відповідності моделі фактичним даним. Оскільки коефіцієнт має негативний

нахил, можна очікувати, що даний показник буде знижуватися з роками. Прогнозовані значення будуть поступово знижуватись, але незначно.

Для коефіцієнта швидкої ліквідності: $y = -0.3375x + 1.108$, коефіцієнт детермінації $R^2 = 0.849$. Від'ємний нахил вказує на стабільне зниження цього коефіцієнта, що означає, що здатність філії покривати поточні зобов'язання швидко ліквідними активами поступово знижується. Високий коефіцієнт детермінації (84.9%) підтверджує надійність прогнозу. Рекомендується розглянути механізми підвищення ліквідності (наприклад, збільшення частки грошових коштів).

Для коефіцієнта абсолютної ліквідності: $y = -0.2792x + 0.8525$, коефіцієнт детермінації $R^2 = 0.7798$. Нахил також від'ємний, що вказує на тенденцію до зниження показника, що свідчить про зменшення запасу абсолютно ліквідних активів (грошових коштів та їх еквівалентів) для покриття короткострокових зобов'язань.

R^2 (77.98%) вказує на достатню точність моделі. Для стабілізації необхідно приділити увагу управлінню короткостроковою ліквідністю.

Для індексу постійного активу: $y = 3.6803x - 3.9041$, коефіцієнт детермінації $R^2 = 0.8081$. Очікується незначне зниження в наступні роки. Незначне зниження індексу вказує на поступове скорочення частки постійних активів у загальних активах.

Модель з високим рівнем детермінації (80.81%) дозволяє спрогнозувати помірну стабільність структури активів.

Для коефіцієнта структури покриття довгострокових вкладень застосоване поліноміальне рівняння тренду, оскільки лінійне дає не точні результати: $y = -0.1611x^2 + 0.6626x - 0.5015$, коефіцієнт детермінації $R^2 = 0.999$, очікується різке зниження показника.

Поліноміальна модель з надзвичайно високим R^2 (99.9%) дає змогу спрогнозувати різке зниження показника з високою точністю. Це вказує на неможливість значного покриття довгострокових зобов'язань.

Очікується негативна динаміка, але слід детально оцінити джерела довгострокового фінансування, щоб забезпечити стійкість.

Майбутні значення показників ліквідності та платоспроможності, отримані за результатами прогнозування, наведено в табл.2.5.

Таблиця 2.5 – Показники ліквідності та платоспроможності філії «Коломийське лісове господарство» у 2024-2026 рр. за результатами проведеного прогнозування

Показник	2024 р.	2025 р.	2026 р.
Коефіцієнт загальної ліквідності	-0.24	-0.58	-0.92
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0.42	0.19	-0.05
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	-0.26	-0.54	-0.82
Індекс постійного активу	10.82	14.5	18.18
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	-0.43	-1.22	-2.33

Загалом, основні тенденції на 2024-2026 рр. можна охарактеризувати тим, що показники ліквідності та платоспроможності мають тенденцію до зниження, що вимагає заходів для підтримки стабільності грошових потоків та покриття короткострокових зобов'язань. Індекс постійного активу демонструє стабільність зі злегка низхідною динамікою, що не викликає значних ризиків. Рекомендованим є оптимізувати структуру активів і пасивів, підвищувати ефективність управління оборотними коштами, розробити стратегії щодо залучення і використання довгострокового фінансування.

Отже, підприємству корисно переглянути політику управління запасами, кредитно-грошовими операціями та кредитуванням, щоб покращити його ліквідність і забезпечити здатність виконувати свої фінансові зобов'язання в майбутньому, перспективні напрямки розвитку фінансової стійкості філії наведено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Перспективні напрями розвитку фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Напрями	Характеристика
Охорона та відновлення лісових ресурсів	У рамках загальнодержавної програми «Зелена країна» ведеться активна робота з лісовідновлення та протидії ерозії ґрунтів. Це допомагає покращити екологічну ситуацію та підвищити якість лісових насаджень.
Сертифікація та аудит	Підтверджують високу якість лісоуправління та дають змогу виходити на міжнародні ринки, забезпечуючи додаткові джерела доходу.
Інвестиції в інфраструктуру	Важливими кроками є модернізація лісових доріг та використання сучасних технологій для заготівлі лісу, що зменшує витрати та підвищує рентабельність підприємства.
Управління ресурсами	Подальше зростання фінансової стійкості буде досягнуто за рахунок поєднання ефективного управління ресурсами, сталого розвитку та активної участі у державних та міжнародних екологічних ініціативах.

Таким чином, подальше зростання фінансової стійкості філії буде досягнуто лише за рахунок поєднання ефективного управління ресурсами, сталого розвитку та активної участі у державних та міжнародних екологічних ініціативах. Війна створює безпрецедентні виклики для фінансової стійкості лісових господарств, однак за рахунок адаптації операційної діяльності, диверсифікації джерел доходу та залучення міжнародних партнерів філія «Коломийське лісове господарство» може підтримувати стабільність навіть у цих важких умовах. Довготривалі плани щодо відновлення, співпраця з державою і міжнародними організаціями є ключем до відновлення та подальшого розвитку після завершення війни.

Висновки до розділу 2

Філія «Коломийське лісове господарство» здійснює широкий спектр робіт для збереження та відновлення лісових ресурсів. Основними напрями діяльності є проведення заходів по відновленню лісів, підвищенню їх продуктивності,

створення насаджень із швидкоростучих і технічно цінних порід, які в найкоротший строк дають велику кількість деревини національній економіці, здійснення заходів по заміні малоцінних низькопродуктивних насаджень на високопродуктивні, заліснення малопродуктивних земель.

Коломийський лісгосп демонструє значний прогрес у 2021-2023 рр. основні фінансово-економічні показники зростають, однак існує необхідність аналізувати джерела зменшення собівартості та інвестувати у подальшу модернізацію, що забезпечить довгострокову стабільність та конкурентоздатність. Для подальшого розвитку можна запропонувати підтримуючі заходи для стабільності нарощування доходів та продовження оптимізації витрат.

На основі вертикального аналізу балансу філії за 2021-2023 рр. можна стверджувати, що вона має ризиковану структуру капіталу із значним переважанням позикових коштів, що підвищує її фінансові ризики. Значна частка запасів і зменшення частки грошових коштів створює проблему ліквідності. Горизонтальний аналіз показав, що філія активно інвестує в активи і використовує позиковий капітал для фінансування зростання. Однак суттєве збільшення боргового навантаження та зниження обсягу власного капіталу, що є наслідком реорганізації та використання агресивної фінансової політики, призводить до значного зростання доходів, але й у той же час - до втрати стійкості та ліквідності.

Виявлено критичний стан фінансової стійкості, різке зниження відповідних коефіцієнтів свідчить про критичну залежність філії від зовнішнього фінансування. Проблемними місцями є низький рівень власного капіталу порівняно з залученими коштами, високий фінансовий ризик через перевищення позикових зобов'язань над власним капіталом, відсутність фінансової гнучкості, низька здатність швидко покривати борги, неефективне використання капіталу для фінансування необоротних активів.

На основі прогнозів, які є невтішними, можна стверджувати, що подальше зростання фінансової стійкості філії можливе тільки за рахунок поєднання ефективного управління ресурсами для збільшення стійкості, сталого розвитку та активної участі у державних та міжнародних екологічних ініціативах. Війна створює безпрецедентні виклики для фінансової стійкості лісових господарств, однак за рахунок адаптації операційної діяльності, диверсифікації джерел доходу та залучення міжнародних партнерів філія «Коломийське лісове господарство» може покращити її навіть у цих важких умовах. Довготривалі плани щодо відновлення, співпраця з державою і міжнародними організаціями є ключем до відновлення та подальшого розвитку після завершення війни.

РОЗДІЛ 3

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ НА ОСНОВІ ФІНАНСОВИХ ПЛАНІВ

3.1 Зарубіжний досвід прогнозування фінансової стійкості

Прогнозування фінансової стійкості все частіше стає інструментом для збереження фінансового здоров'я компаній, успішного здійснення діяльності та підтримання конкурентоспроможності. Зарубіжний досвід у цій сфері має велике значення для українських компаній. Реалізація надбань зарубіжних країн для українських підприємств може надати нові перспективні поштовхи в бізнесі та удосконаленні внутрішніх та зовнішніх бізнес-процесів. Різні країни розробили різноманітні підходи та методики для оцінки та прогнозування фінансової стійкості, які можна адаптувати в Україні. Ключовими аспектами в зарубіжному досвіді прогнозування фінансової стійкості є моделі прогнозування ризиків, робота кредитних рейтингових агенцій, моделі стрес-тестування, новим і популярним методом стає використання штучного інтелекту.

Однією із найпоширеніших моделей прогнозування ризиків є Altman Z-score, яку розробили ще у 1968 році для прогнозування ймовірності банкрутства компанії в США, але вона є актуальною і сьогодні. Z-score оцінює фінансовий стан компанії на основі фінансових коефіцієнтів, таких як рентабельність активів, структура капіталу та оборотність активів [72, 73]. Модель стала популярною в багатьох країнах завдяки своїй простоті та точності.

Дана модель має такий вигляд:

$$Z=1,2x_1 + 1,4x_2 + 3,3x_3 + 0,6x_4 + x_5, \quad (3.1)$$

де x_1 - оборотний капітал/активи;

x_2 - нерозподілений прибуток/активи;

- x_3 - операційний прибуток/активи;
- x_4 - ринкова вартість акцій/заборгованість;
- x_5 - виручка/активи.

Модифікований варіант п'ятифакторної моделі для непублічних компаній, чії акції не торгуються на біржі, був опублікований у 1983 році та має такий вигляд:

$$Z=0,717x_1 + 0,847x_2 + 3,107x_3 + 0,420x_4 + 0,998x_5 , \quad (3.2)$$

- де x_1 – робочий капітал / загальна вартість активів;
- x_2 – чистий прибуток / загальна вартість активів;
- x_3 – прибуток до оподаткування / загальна вартість активів;
- x_4 – чисті активи / позиковий капітал;
- x_5 – обсяг продажу / загальна вартість активів [73].

Ще одна популярна модель – Ohlson розроблена в Швеції, та враховує значну кількість факторів, включаючи ринкові показники [74]. Модель Ohlson використовує логістичну регресію для оцінки ймовірності банкрутства компанії протягом найближчих двох років, що при прогнозуванні фінансової стійкості є надзвичайно актуальним.

Найбільші міжнародні рейтингові агентства, такі як Standard & Poor's, Moody's та Fitch, активно використовують аналітичні моделі для оцінки фінансової стійкості компаній, урядів та банків. Вони використовують поєднання кількісних фінансових показників та якісних оцінок, таких як корпоративне управління та макроекономічні умови [75]. Рейтинги використовуються інвесторами при прийнятті рішень щодо інвестування в компанії та уряди, включаючи корпоративні та державні облігації.

Багато країн, включаючи США та країни ЄС, запровадили обов'язкові стрес-тести [76, 77]. Наприклад, Федеральна резервна система США проводить щорічні стрес-тести, щоб перевірити свою здатність пережити фінансову кризу

[78]. Ці тести базуються на різних сценаріях, таких як різке падіння ВВП або зростання безробіття.

У країнах ЄС стрес-тести проводяться Європейським банківським управлінням (ЕВА) і допомагають оцінити фінансову стійкість банків під час можливих шоків на фінансовому ринку [78, 79].

У провідних світових фінансових центрах активно використовуються технології штучного інтелекту для прогнозування фінансової стійкості. Інструменти ШІ використовуються для аналізу новин, що дозволяє швидше реагувати на зміни ринкових умов та сучасні тенденції [76]. Такі технології дозволяють аналізувати великі обсяги даних, включаючи нефінансові фактори, такі як геополітичні ризики чи ринкові настрої, що є актуальним для українських реалій.

Зарубіжний досвід також включає впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності, таких як МСФЗ (IFRS). Використання цих стандартів дозволяє компаніям представити прозорі та порівнянні фінансові дані, що підвищує довіру інвесторів і полегшує оцінку фінансової стійкості.

Таким чином, зарубіжний досвід прогнозування фінансової стійкості базується на різних методах, що поєднують кількісні та якісні підходи, використання сучасних технологій, а також розробку регуляторних вимог для забезпечення прозорості та надійності фінансової системи, а українські компанії, спираючись на зарубіжний досвід, все частіше та дедалі ширше використовують ці методи, підвищуючи, тим самим, точність прогнозів.

Прогнозування фінансової стійкості на основі фінансових планів є важливим елементом стратегічного управління компаніями закордоном. Багато країн і організацій використовують спеціальні методи та підходи, які дозволяють знизити ризики та забезпечити довгострокову стійкість бізнесу. Досвід інших країн у цьому аспекті може бути корисним для адаптації та застосування. Ось кілька ключових аспектів цього процесу:

1. Бюджетування та фінансове планування [79, 80]

У зарубіжних компаніях та компаніях з іноземним капіталом, особливо в Європі та Америці, підготовка детальних фінансових планів є невід'ємною частиною бізнес-процесу [90]. Це допомагає прогнозувати доходи і витрати та оцінювати можливі сценарії розвитку.

Німецькі компанії, особливо у виробничому секторі, широко впровадили принципи бюджетного контролю з акцентом на точне прогнозування витрат. Чітке планування допомагає ефективно управляти фінансовими потоками та контролювати ліквідність.

У США популярними є гнучкі методи бюджетування, наприклад zero-based budgeting, що дозволяє щорічно переоцінювати кожен статтю бюджету, адаптуючи фінансові плани під поточні бізнес-умови [87, 88].

2. Довгострокові фінансові плани

Британські компанії зазвичай створюють фінансові плани з горизонтом у 5-10 років. Вони враховують як короткострокові, так і довгострокові цілі, що включають зростання доходів, контроль за витратами та інвестиціями. Ці плани допомагають прогнозувати фінансову стійкість на тривалий період і коригувати стратегію у відповідь на зміни економічного середовища [82].

У Франції акцент робиться на фінансове прогнозування, яке включає економічні та політичні фактори, що можуть вплинути на бізнес. Особливо важливою є інтеграція фінансових планів із загальними бізнес-стратегіями, що забезпечує цілісний підхід до управління фінансами [83].

3. Прогнозування на основі інвестиційних планів

У багатьох країнах прогнозування стійкості ґрунтується на інвестиційному плануванні та управлінні активами. У США та Західній Європі інвестиційне планування є невід'ємною частиною фінансової стратегії.

В американських компаніях, наприклад, прогнозування фінансової стійкості тісно пов'язане з інвестиційним плануванням, яке оцінює рентабельність інвестицій у нові проекти, інновації та розвиток виробництва. Це

дозволяє їм краще планувати свої грошові потоки і забезпечувати майбутню фінансову стабільність.

4. Фінансове прогнозування для малого та середнього бізнесу (МСП)

В Європейському Союзі особливу увагу приділяють фінансовій стійкості малих і середніх підприємств (МСП), розробляючи спеціальні програми фінансування та підтримки, а також рекомендації з фінансового планування.

У Фінляндії та Швеції для МСП фінансове прогнозування є обов'язковою частиною бізнес-плану при подачі на державні гранти або пільгові кредити. Компанії мають розробляти детальні фінансові плани, включаючи аналіз ризиків та сценарне планування для підтримки стійкості в умовах ринкових коливань [84].

5. Інтеграція фінансових планів із системами ризик-менеджменту

Багато закордонних компаній інтегрують фінансове планування з системами управління ризиками. Це особливо важливо в таких країнах, як Сінгапур та Гонконг, де компанії активно розробляють фінансові стратегії, що враховують ринкові, валютні та економічні ризики. Прогнозування фінансової стійкості на основі таких планів дозволяє підготуватися до можливих фінансових шоків і забезпечити плавний розвиток бізнесу [85].

6. Цифровізація фінансового планування

У багатьох країнах застосовуються сучасні цифрові технології для покращення процесу прогнозування [81]. Наприклад, в Австралії та Канаді активно використовуються аналітичні платформи для моделювання та прогнозування фінансових показників, що дозволяє швидко оновлювати плани відповідно до змін на ринку та в економіці.

Зарубіжний досвід прогнозування фінансової стійкості організацій базується на комплексному підході до фінансового планування. Розвинені країни активно використовують сучасні фінансові методи, методи аналізу даних та стратегічного планування для забезпечення довгострокової стабільності своїх підприємств [91]. Програмні продукти фінансового моделювання (наприклад,

Excel, SAP, Oracle) широко використовуються для побудови сценаріїв розвитку організації у залежності від економічних умов. Це базується на створенні різних сценаріїв («оптимістичного», «песимістичного» та «базового»). Перевага полягає в тому, що можна визначити потенційні фінансові ризики.

Системи КРІ також широко використовуються в європейських країнах, зокрема Німеччині, для оцінки фінансового стану. Основними показниками є ліквідність (current ratio, quick ratio), рентабельність (ROE, ROA) та співвідношення позикових і власних коштів (Debt-to-EquityRatio).

У Великій Британії популярні системи моніторингу в режимі реального часу, такі як Power BI [89].

Компанії, як-от «Toyota» (Японія), поєднують довгострокові стратегічні плани з фінансовими прогнозами. Це включає [86]:

1. визначення стратегічних цілей;
2. оцінку інвестиційних потреб і їхню прив'язку до фінансових ресурсів;
3. моделювання ризиків.

Отже, зарубіжний досвід прогнозування фінансової стійкості на основі фінансових планів показує, що важливою є не лише точність і глибина самих планів, а й здатність компанії адаптуватися до змін та управляти ризиками. Основні аспекти включають довгострокове бюджетування, управління інвестиціями, інтеграцію з ризик-менеджментом і використання цифрових інструментів.

Зарубіжні підходи до прогнозування фінансової стійкості відрізняються високим рівнем технологічності, використанням автоматизованих систем, інтеграцією аналітики та стратегічного мислення. Впровадження цих методів у практику українських компаній може значно підвищити їхню конкурентоспроможність та стабільність.

3.2 Рекомендації для покращення фінансової стійкості на основі фінансових планів

Фінансова стійкість філії «Коломийське лісове господарство» має низку проблемних місць, серед яких значне зниження показників, критичний тип фінансової стійкості та негативні прогнозовані значення аналізованих показників. Коефіцієнт автономії у 2021 р. становив 0,4 і знизився до 0,05 у 2023 р., коефіцієнт фінансового ризику із 1,5 у 2021 р до 19,9 у 2023р., коефіцієнт фінансової стійкості знизився з 0,4 до 0,06 у 2023 р., схожа ситуація спостерігається і з іншими показниками фінансової стійкості та ліквідності.

Натомість основні фінансово-економічні показники зростали і саме, за їхньої допомоги можна підвищити стійкість, оскільки чистий дохід від реалізації у 2021 р. становив лише 41 118 тис.грн, у 2022 р. вже 56 051 тис. грн, а у 2023 р. – 62 849,5 що є результатом розширення ринків збуту, збільшення обсягу продажу.

Собівартість реалізованої продукції у 2021 р. була на рівні 31 951 тис. грн, зросла у 2022 р., нижчими темпами, ніж дохід від реалізованої продукції, до 41 523 тис. грн, а в 2023р., знизилась до 36 773,1 тис.грн, але при цьому дохід зростав.

Чистий прибуток у 2021р. становив 292 тис.грн., у 2022 р. – 810 тис.грн, а у 2023 р. – 15 904, 2 тис.грн. На основі таких результатів пропонується вдосконалювати фінансову стійкість.

Покращення планування фінансової стійкості організації на основі фінансових планів є ключовим елементом стратегічного управління. Основні напрями цього процесу наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Основні напрями покращення планування фінансової стійкості на основі фінансових планів

Напря́м	Впровадження
Оптимізація структури доходів і витрат	<ul style="list-style-type: none"> • Проведення аналізу витрат для виявлення зайвих або неефективних статей витрат. • Диверсифікація джерел доходів з метою зниження залежності від одного сегмента або клієнта. • Використання бюджетування як інструменту для контролю витрат.
Збільшення рівня ліквідності	<ul style="list-style-type: none"> • Управління оборотним капіталом (оптимізація обігових коштів, зменшення дебіторської заборгованості). • Впровадження інструментів короткострокового фінансування для покриття тимчасових касових розривів. • Формування резервів для покриття непередбачуваних витрат.
Ефективне управління борговими зобов'язаннями	<ul style="list-style-type: none"> • Проведення реструктуризації заборгованості (за необхідності) для зменшення фінансового навантаження. • Оптимізація співвідношення власного і позикового капіталу. • Використання кредитних інструментів із вигідними умовами (наприклад, із нижчими відсотковими ставками).
Інвестиційна діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Розробка довгострокових інвестиційних планів, що враховують ризики та очікувану дохідність. • Підвищення частки інвестицій у високоприбуткові або перспективні проєкти. • Регулярна оцінка ефективності капіталовкладень.
Впровадження сучасних фінансових інструментів	<ul style="list-style-type: none"> • Використання хеджування для мінімізації фінансових ризиків. • Інтеграція цифрових рішень для автоматизації фінансового обліку. • Застосування прогнозного аналізу для оцінки потенційних змін у фінансових потоках.
Підвищення фінансової дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> • Регулярний моніторинг фінансових показників для оперативного прийняття рішень. • Встановлення чітких фінансових політик і процедур у компанії. • Навчання персоналу основам фінансового управління для підвищення загальної компетенції.
Формування довгострокової фінансової стратегії	<ul style="list-style-type: none"> • Розробка стратегічного фінансового плану, що враховує ринкові тренди і можливі кризи. • Перегляд та оновлення стратегій відповідно до змін у бізнес-середовищі. • Врахування екологічних, соціальних та управлінських (ESG) факторів для забезпечення сталого розвитку.

Подані напрями можуть бути адаптовані конкретно для Коломийського лісгоспу, але слід зосередитись на тому, що впровадження цих напрямів допомагає підвищити фінансову стійкість організації, забезпечуючи стабільний розвиток навіть в умовах війни та складної економічної ситуації.

В філії «Коломийське лісове господарство» спостерігається значне зниження фінансової стійкості, для виправлення ситуації запропоновано побудову планів як для короткострокового періоду (2025 рік), так і для середньострокового періоду (2026-2027 рр.), які базуються на отриманих результатах прогнозування.

Базою розробки заходів для розвитку лісгоспів є пошук шляхів, що забезпечують їх ефективне функціонування. Розроблені плани є ключовим елементом у процесі планування, зокрема через специфіку лісової галузі. Як було висвітлено раніше, характерною рисою господарської діяльності лісгоспів є тривалий цикл лісовирощування, що впливає на відтворювальний цикл готової продукції [21]. Тому планові рішення повинні формуватися з урахуванням основних закономірностей відтворення лісових ресурсів.

Короткострокові заходи (2025 рік) наведено в табл. 3.2., вони є простішими для реалізації, але їх користь не менша, ніж середньострокових. Їх реалізація дасть змогу покращити фінансову стійкість, оскільки вони розроблені на основі попередньо проведеного дослідження і виявлення проблемних місць. Завдяки можливості швидкого впровадження заходів, можливе оперативне усунення проблем філії з фінансовою стійкістю.

Таблиця 3.2 – Короткострокові заходи щодо покращення фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство»

Назва заходу	Дії, які необхідно здійснити
Часткове відновлення фінансової автономії	- погашення частини боргових зобов'язань за рахунок продажу низьколіквідних активів; - впровадження суворої політики скорочення витрат.

Продовження табл. 3.2

Назва заходу	Дії, які необхідно здійснити
Зменшення кредитного навантаження	- відтермінування окремих боргових зобов'язань через переговори з кредиторами, диверсифікуючи їх на довгострокові; - використання програм державної підтримки (наприклад, лісові господарства часто мають доступ до субсидій чи пільгових кредитів).
Покращення оборотності активів	- прискорення реалізації запасів деревини або інших продуктів; - забезпечення довіри при укладанні нових контрактів.
Фінансування оборотного капіталу	- залучення інвесторів для поповнення обігових коштів; - пошук партнерів для спільної реалізації проєктів.

Середньострокові заходи (2026-2027 роки) наведено в тал. 3.3, вони побудовані на комплексному вирішенні існуючих проблем, але їх реалізація потребуватиме значно більше часу та засобів, тому філії необхідно об'єднати всі наявні ресурси і направити їх для отримання сталого ефекту. Необхідно звернути увагу, що філія «Коломийське лісове господарство» активно нарощує прибутки, в той ж час не акцентує уваги на забезпеченні стійкості та ліквідності, що зумовлено агресивним типом фінансової політики, тому запропоновані заходи допоможуть не тільки вирішити виявлені проблеми, але й забезпечать зростання прибутковості філії.

Таблиця 3.3 – Середньострокові заходи щодо покращення фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство»

Назва заходу	Дії, які необхідно здійснити
Нарощування власного капіталу	- реінвестування прибутків, які будуть отримані внаслідок оптимізації виробництва; - продаж нефункціональних активів.
Диверсифікація діяльності	- впровадження нових напрямків діяльності, таких як створення рекреаційних зон, продаж побічної продукції (смоли, тріски, тощо), реалізація кластерної політики; - розробка програм для залучення інвестицій.

Продовження табл. 3.3

Назва заходу	Дії, які необхідно здійснити
Розробка довгострокових фінансових планів, орієнтованих на покращення фінансової стійкості	- створення резервного фонду для покриття непередбачуваних витрат; - планування бюджетів із щорічним зниженням залежності від позикового капіталу (на основі американської практики).
Застосування новітніх методів прогнозування	- використання спеціалізованого ПЗ для розрахунку трендів та побудови прогнозів (регресійні моделі, аналіз трендів); - залучення експертів для фінансового аудиту та складання прогнозів на основі детальних даних.

Для українських підприємств вважаємо за доцільне впровадження нової системи розроблення фінансових планів, яка буде базуватись не тільки на загальноприйнятих показниках: доходи, витрати, прибуток, капіталовкладення, але й на прогнозованих показниках фінансової стійкості, ліквідності та рентабельності. Таким чином відбудеться структуризація процесів, які необхідні для досягнення прогнозованих результатів, підприємствам буде простіше досягати цілей, наочно розглянувши їхнє співвідношення, а не тільки очікуючи збільшення/зменшення доходів, витрат і т.д.

Замість того, щоб аналізувати фінансову стійкість як постфактум, тобто як результат діяльності, ця методика пропонує інтеграцію прогнозів у фінансове планування. Це дасть змогу підприємствам завчасно адаптувати свою стратегію для досягнення цільових значень.

Інтеграція показників ліквідності та платоспроможності в плануванні також є результативною для розробки фінансових планів. Зазвичай ці показники розглядаються під час аналізу як взаємодоповнюючі, їхнє прогнозування і врахування при складанні фінансових планів допоможе зменшити ризики недостатньої ліквідності чи низької платоспроможності.

Прив'язка дій до конкретних прогнозованих результатів забезпечить чіткість у реалізації стратегії філії. Наприклад, якщо прогнозована стійкість не досягає цільового рівня, але можливе її забезпечення за допомогою швидких

управлінських дій, то можна заздалегідь вносити корективи у витрати та джерела фінансування.

Тому, дана концепція може бути широко застосована до підприємств, які потребують покращення управління фінансовими ресурсами та мінімізації ризиків, що також є важливим для філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України». Крім того, враховуючи всі фактори, з якими стикаються українські підприємства в останні роки, це має особливе значення для суб'єктів господарювання, що працюють в умовах високої невизначеності, як це має місце в Україні. Інноваційність такого фінансового планування полягає в тому, що воно використовує проактивний підхід для запобігання ризикам та створення умов для досягнення бажаних результатів, а не реактивний підхід, який передбачає підготовку рішень у відповідь на існуючі проблеми та отримані результати діяльності. Перехід від реактивного до проактивного управління допоможе лісовій галузі підвищити гнучкість, зменшити ризики та забезпечити її сталий розвиток.

Висновки до розділу 3

Зарубіжний досвід у сфері прогнозування фінансової стійкості має велике значення для українських компаній. Реалізація надбань зарубіжних країн для українських підприємств може надати нові перспективні поштовхи та удосконалити їхні внутрішні та зовнішні процеси. Найпоширенішими моделями для прогнозування у світі є Altman Z-score та Ohlson, вони прогнозують ризики, вплив яких є значним для прогнозування стійкості в українських лісгоспах, внаслідок економічної невизначеності в країні. Як було досліджено, велика кількість компаній у зарубіжних країнах активно використовує стрес-тести, які вже наочно допомагають оцінити фінансову стійкість.

Прогнозування фінансової стійкості на основі фінансових планів є важливим елементом стратегічного управління закордоном. Зарубіжні компанії

використовують спеціальні методи та підходи, які дозволяють знизити ризики та забезпечити довгострокову стійкість: бюджетування та фінансове планування, довгострокові фінансові плани, прогнозування на основі інвестиційних планів, фінансове прогнозування для малого та середнього бізнесу (МСП), цифровізація фінансового планування. Застосовуючи ці методи, компанія здатна адаптуватися до змін та управляти ризиками. Для філії Коломийський лісгосп доцільним є використання автоматизованих систем, інтеграція аналітики та стратегічного мислення (яке активно використовується закордоном), що сприятиме не тільки покращенню фінансової стійкості та платоспроможності, але й забезпечить підвищення конкурентоспроможності на міжнародному рівні.

Запропоновано заходи для усунення проблемних місць в філії, а саме: погашення частини боргових зобов'язань за рахунок продажу низьколіквідних активів, відтермінування окремих боргових зобов'язань через переговори з кредиторами, використання державної підтримки, прискорення реалізації запасів деревини та інших лісопродуктів, залучення інвесторів шляхом застосування кластерної моделі.

Пропонується застосування нової системи розроблення фінансових планів, яка буде базуватись не тільки на загальноприйнятих показниках, але й на прогнозованих показниках фінансової стійкості, ліквідності та рентабельності, таким чином, відбудеться структуризація процесів, які необхідні для досягнення прогнозованих результатів. Актуальність даної моделі полягає у можливості врахування факторів, з якими стикається український бізнес за останні роки. Інноваційність таких фінансових планів полягає в тому, що замість реактивного підходу їхнього складання філія буде застосовувати проактивний, запобігаючи тим самим ризикам та створюючи умови для досягнення бажаних результатів, не втрачаючи прибуток внаслідок використання менш агресивної фінансової політики, але й одночасно поліпшувати фінансову стійкість.

ВИСНОВКИ

За результатами виконання магістерської роботи можна зробити наступні висновки:

1. Встановлено, що фінансова стійкість підприємства – це відображення його здатності підтримувати такий стан фінансових ресурсів, який дає змогу ефективно функціонувати, забезпечує розвиток та можливість своєчасно виконувати свої зобов'язання перед контрагентами, інвесторами, кредиторами і державою. Систематизовано та виділено наступні підходи до трактування поняття «фінансова стійкість підприємства»: функціональний, цільовий, структурний та інтегральний, що дає змогу не тільки комплексно охарактеризувати сутність даного поняття, але й у подальшому всесторонньо оцінити фінансову стійкість підприємств.

2. З'ясовано, що фінансова стійкість підприємства залежить від низки взаємопов'язаних внутрішніх та зовнішніх чинників. Внутрішні чинники можуть контролюватися підприємством і покращуватися за допомогою управлінських рішень, у той час як зовнішні не залежать від підприємства, однак повинні бути враховані при фінансовому плануванні. Доповнено систему факторів впливу на фінансову стійкість кардинально новими факторами, які мають визначальний вплив на фінансову стійкість підприємств в умовах активних воєнних дій в Україні, що суттєво трансформує підходи до управління нею.

3. Прогнозування фінансової стійкості є важливим інструментом прийняття управлінських рішень, який допомагає уникати фінансових труднощів та забезпечує стабільний розвиток бізнесу. Основними методами прогнозування фінансової стійкості підприємства є експертні оцінки, економіко-математичне моделювання, екстраполяція, факторний аналіз, методи сценаріїв та SWOT-аналіз. Процес прогнозування фінансової стійкості передбачає збір інформації, визначення ключових показників фінансової стійкості, оцінку

ризиків та прогнозів, оцінку результатів та моніторинг, а також коригування сформованих прогнозів з урахуванням нових факторів.

4. Фінансовий план є практичним інструментом для прийняття обґрунтованих бізнес-рішень при плануванні фінансової стійкості. При правильному підході до оцінки ризиків фінансове планування дає змогу уникнути багатьох негативних наслідків і сприяє досягненню фінансових цілей компанії. З метою розвитку лісового господарства у регіонах запропоновано застосування кластерної моделі співробітництва, яка передбачає його інтеграцію в туристично-рекреаційну сферу. Реалізація кластерної політики на основі налагодження взаємодії між органами публічної влади, бізнесом і науково-освітніми закладами забезпечить кращі результати при застосуванні фінансових планів і тим самим покращить фінансову стійкість лісогосподарських підприємств.

5. Встановлено, що за період 2021-2023 рр. філія «Коломийське лісове господарство» демонструє значний прогрес. Такі показники, як чистий дохід, валовий та чистий прибуток, а також рентабельність активів та операційної діяльності значно зросли. Це свідчить про ефективне управління філією, покращення продуктивності та вдалі стратегічні рішення. Для подальшого розвитку запропоновано підтримуючі заходи для забезпечення нарощування доходів та оптимізації витрат. У той же час на основі проведеного аналізу з'ясовано, що філія має критичний рівень фінансової стійкості та недостатню ліквідність. Ризикована структура капіталу із значним переважанням позикових коштів підвищує фінансові ризики філії. Значна частка запасів і зменшення частки грошових коштів створює проблему ліквідності. Філія активно інвестує в активи, використовуючи при цьому позиковий капітал для фінансування зростання. Однак суттєве збільшення боргового навантаження та зниження обсягу власного капіталу, що є наслідком реорганізації та використання агресивного типу фінансової політики, призводить до значного зростання доходів, але й у той же час – до втрати стійкості та ліквідності.

6. За результатами проведеного прогнозування встановлено, що подальше зростання фінансової стійкості філії можливе тільки за рахунок поєднання ефективного управління ресурсами, сталого розвитку та активної участі у державних та міжнародних екологічних ініціативах. Війна створює безпрецедентні виклики для фінансової стійкості лісових господарств, однак за рахунок адаптації операційної діяльності, диверсифікації джерел доходу та залучення міжнародних партнерів філія «Коломийське лісове господарство» може її покращити. Довготривалі плани щодо відновлення, співпраця з державою і міжнародними організаціями є ключем до відновлення та подальшого розвитку філії після завершення війни.

7. На основі вивчення зарубіжного досвіду у сфері прогнозування встановлено, що іноземні компанії використовують спеціальні методи та підходи, які дають змогу знизити ризики та забезпечити довгострокову стійкість, а саме: бюджетування та фінансове планування, довгострокові фінансові плани, прогнозування на основі інвестиційних планів, фінансове прогнозування для малого та середнього бізнесу (МСП), цифровізація фінансового планування. Для Коломийського лісгоспу доцільним є використання автоматизованих систем, інтеграція аналітики та стратегічного мислення, що сприятиме не тільки покращенню фінансової стійкості та платоспроможності філії, але й забезпечить підвищення конкурентоспроможності на міжнародному рівні.

8. Для покращення фінансової стійкості філії обґрунтовано необхідність реалізації системи коротко- та середньострокових заходів, серед яких першочерговими є погашення частини боргових зобов'язань за рахунок продажу низьколіквідних активів, відтермінування окремих боргових зобов'язань через переговори з кредиторами, використання державної підтримки, прискорення реалізації запасів деревини та інших лісопродуктів, залучення інвесторів шляхом застосування кластерної моделі.

У роботі запропоновано застосування нової системи розроблення фінансових планів, яка буде базуватись не тільки на загальноприйнятих

показниках, але й на прогнозованих показниках фінансової стійкості, ліквідності та рентабельності. Актуальність даної моделі полягає у можливості врахування факторів, з якими стикається український бізнес за останні роки. Інноваційність таких фінансових планів полягає в тому, що замість реактивного підходу їхнього складання філія буде застосовувати проактивний, запобігаючи тим самим ризикам та створюючи умови для досягнення бажаних результатів, не втрачаючи прибуток внаслідок використання менш агресивної фінансової політики, але й одночасно поліпшувати фінансову стійкість та забезпечувати сталий розвиток лісового господарства України загалом.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ НА ДЖЕРЕЛА

1. Базецька Г. І. Економічний аналіз діяльності підприємства. Навчально-методичний посібник. Харків. 2021. 273 с.
2. Ткаченко Є.Ю., Фатюха В.В., Яришко О.В. Фінансова стійкість підприємства: Сутність та основи управління. *Гроші, фінанси і кредит*. № 56. 2021. URL:http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/56_2021/24.pdf
3. Причепя І. В., Михайлова М. О. Сутність і зміст поняття фінансової стійкості підприємства. *Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи*. 2023. URL:
<https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2023/paper/view/16832>
4. Русіна Ю.О., Полозук Ю.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. *International Scientific Journal*. 2015. № 2. С. 91–94.
5. Савельєва А.О. Фінансова стійкість підприємства та фактори, що впливають на неї. *Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ*. Вінниця. 2018 р. URL:
<https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/allfm-2018/paper/view/3806>
6. Аніловська Г. Я., Висоцька І. Б. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2018. 440 с.
7. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент. Підручник. К.: Знання. 2013. 375 с.
8. Островська О.А. Фінансовий стан та фінансова стійкість підприємств: теоретичні аспекти визначення їх суті. *Стратегія економічного розвитку України*. 2012. №(11).182 с.
9. Тищенко В. В. Фінансова стійкість підприємства як результат функціонування його системи економічної безпеки. *Управління проектами та розвиток виробництва*. №4. 2013. 52-62 с

10. Ястремська О.М., Ястремська О.О. Поняття економічної стійкості підприємства та її кількісне оцінювання. *Бізнес Інформ*. №11. 2020. 220-230 с. URL:<http://surl.li/dlfpmc>

11. Довбня С.Б., Сидоренко Є.К. Формування ієрархічної системи діагностики фінансової стійкості підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 1(18). 108–114 с.

12. Адонін С.В., Калашнікова Ю.М. Оцінка фінансової стійкості підприємства та шляхи її підвищення. *Таврійський науковий вісник*. № 4. 2020.

13. Гріщенко І. В., Кобаль О. А. Оцінка показників в процесі фінансового планування підприємства. *Перспективи розвитку фінансово-економічного простору України*. Вінниця. 2020. 223–225 с.

14. Гріщенко І. В. Оцінка показників фінансової стійкості підприємства. *Перспективи розвитку фінансово-економічного простору України*. Вінниця, 2020. 208–211с.

15. Маслій О.А., Буряк А.А. Трансформація загроз економічній безпеці та

безпеці інформаційного середовища України в умовах повномасштабної війни. *Держава та регіони. Економіка та підприємництво*. 2023. № 3 (129). 28–32 с. URL: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2023-3-5>

16. Костенко Ю., Короленко О., Гузь М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. №43. URL:<https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1758/1694>

17. Черниш О., Радчук Ю. Особливості діагностики фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України. Київський національний університет технологій та дизайну. 2023р. 117-118с. URL:

https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/25880/1/PIONBUG_2023_P117-119.pdf

18. Скоропад І., Лазарєв О. Особливості забезпечення фінансової стійкості підприємств України в умовах кризи. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023 р.

19. Бланк О.І. Управління фінансами підприємств. Підручник. Київ: КНТЕУ. 2017. 792 с.

20. Чередніченко А. О., Васечко Л. І., Рамський А.Ю. Стратегічне управління фінансовою стійкістю суб'єктів господарювання в сучасному економічному середовищі.

EuropeanscientificjournalofEconomicandFinancialinnovation. №1(11). 2023.

21. Онищенко С.В., Маслій О.А., Глушко А.Д., Загорулько Т.А. Виклики та загрози соціально-економічній безпеці України в умовах воєнного стану. *Економіка і регіон*. 2023. №1(88). 135-143с. URL:[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(1\)-38](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(1)-38)

22. Ярмак О.В., Меженський М.Ю. Прогнозування фінансової стійкості підприємства. *Інфраструктура ринку*. №48. 2020. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/48_2020_ukr/50.pdf

23. Роганова Г., Кравченко І. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства. *Галицький економічний вісник*. №4 (71). 2021. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/71/998.pdf>

24. Васечко Л. І. Стратегічні напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. № 7. 2021. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/123>

25. Юнацький М. О. Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. №4. 2018. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/42.pdf

26. Киш Л. М. Стратегічне управління, як основна частина менеджменту підприємства. *Причорноморські економічні студії*. №38(1). 2019. 107-113 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_38%281%29_23
27. Adrian Tobias, Federico Grinberg, Nellie Liang, Sheheryar Malik, and Jie Yu. 2022. "The Term Structure of Growth-at-Risk." *American Economic Journal: Macroeconomics*, 14 (3) 283–323 .
28. Robin Greenwood & Samuel G. Hanson & Andrei Shleifer & Jakob Ahm Sørensen, 2020. "Predictable Financial Crises," NBER Working Papers 27396, National Bureau of Economic Research, Inc.
29. Cowton C., Brierley J., Drury C. Investigating activity-based costing in manu facturing industry. *Cyprus International Journal of Management*. 2008. № 13 (1).
30. Higgins, Robert C. *Analysis for Financial Management*. Edition: 10th. McGraw-Hill, 2011. 480 p.
31. Сподіна А. О., Тарасенко І. О. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. № 12(131). 2022. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20530/1/20221111_304.pdf
32. Сметанюк О. А., Придивус А. С. Морфологічна оцінка поняття «Фінансова стійкість підприємства». *Науковий вісник Вінницького національного технічного університету*. 2023. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/40727>
33. Левкович О. В., Калашнікова Ю. М. Фінансова стійкість як передумова інноваційного розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. №4. 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2021/78.pdf
34. Масленніков Є. І. Механізм управління фінансовою стійкістю промислового підприємства. *Ефективна економіка* № 1. 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3928>

35. Назарова Т. Ю., Гаврик А. А. Фінансова стійкість підприємства в сучасних умовах. *Енергозбереження, енергетика, енергоаудит*. №5-6(159-160). 2021. URL: <http://eee.khpi.edu.ua/article/view/249586>

36. Докієнко Л.М. Концептуальні підходи до комплексної діагностики фінансової стійкості підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2020. № 14. С. 25–31.

37. Корчевська Л.О., Адвокатова Н.О. Вартісний підхід до визначення фінансової стійкості підприємств. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2021. №1(76). 198–203 с. URL: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2021.1.25>

38. Єпіфанова І.Ю. Ієрархічна класифікація факторів впливу на систему управління фінансовою стійкістю промислового підприємства. *Innovation and sustainability*. 2021. № 1. 6–12 с.

39. Іванова О. Аналіз фінансової стійкості підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. 25-30 с.

40. Слободян Н. Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика. *Економічний аналіз*. 2014. №18(2). 239-245с.

41. Сак Т.В., Шепелюк Н.П. Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. *EconomicjournalOdessapolytechnicuniversity*. №4(26). 2023

42. Kryvovyazyuk I., Otlyvanska G., Shostak L., Sak T., Yushchyshyna L., Volynets I., Myshko O., Oleksandrenko I., Dorosh V., Visyna T. Business diagnosticsasa universaltool for stady of stateand determination of corporations development direction sand strategies. *Academy of Strategic Management Journal*. 2021. Volume20, Issue 2. URL: <https://www.abacademies.org/articles/business-diagnostics-as-a-universal-tool-for-study-of-state-anddetermination-of-corporations-development-directions-and-strategie-10423.html>

43. Вівчар О.Й., Кос Т.Ю. Сучасні методи оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Молодий вчений*. №4 (116).2023 р
44. Ізюмська В., Нікульшина А. Управління фінансовою стійкістю підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. №34. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-26>
45. Ганін В., Алекперов Р. Оцінка системи управління фінансовою стійкістю підприємства в сучасних умовах господарювання. *Молодий вчений*. 2020. №11 (87). 149–152 с.
46. Євдокимов В. В., Дзюбенко О. М. Економічний аналіз в системі фінансового планування діяльності лісогосподарських підприємств. *Проблеми економіки*. № 4. 2017. 271-279 с. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2017-4_0-pages-271_279.pdf
47. Тешева Л.В., Хохлов М.П., Петрова І.М. Роль фінансового планування у сучасних умовах господарювання. *Глобальні та національні проблеми економіки*. № 23. 2018. URL:<http://global-national.in.ua/archive/23-2018/62.pdf>
48. Варенико В.М., Ніколайчева Г.Ю. Оцінювання якості фінансових планів підприємства: алгоритм та методика. *Академічний огляд*. № 1 (52). 2020. 73-78 с. URL:<https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2020/1/8.pdf>
50. Доля В.В, Косарева І.П. Фінансове планування та прогнозування як основа фінансової стійкості підприємства. *Приазовський економічний вісник*. № 3(14). 2019. 381-386 с. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2019/3_14_uk/64.pdf
51. Лесюк Р.І., Гораль Л.Т. Фінансовий план підприємства як основа фінансової стійкості підприємств лісової галузі. *Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково - практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених. Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти*. 2023 р. 30-38 с.

52. Васильєва Н.В., Приліпко С.М., Мухін В.М., Шевченко В.М. Публічне управління розвитком лісового господарства та любительського рибальства як об'єктів туристично-рекреаційної сфери. *Державне управління: удосконалення та розвитку*. №12. 2020. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/5.pdf

53. Cowton C., Brierley J., Drury C. Investigating activity-based costing in manufacturing industry. *Cyprus International Journal of Management*. 2008. № 13 (1).

54. Коробов М.Я. Фінанси промислових підприємств. Підручник для студентів економічних вузів і факультетів. К.: Либідь. 2010. 160 с.

55. Обушак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. № 9. 2023. С. 92-98

56. Терещенко О. О., Павловський С. В. Удосконалення фінансового механізму антикризового управління підприємством. *Фінанси України*. 2016. № 6. 108-123 с.

57. Лахтіонова Л. А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності. Монографія. К: Знання України. 2013. 857 с.

58. Приймак С., Волкова О. Діагностика фінансової стійкості підприємств в умовах посилення глобальної конкуренції. *Економіка та суспільство*. 2021. №30. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-58>

59. Клочко Т. Фінансова безпека як умова фінансової стійкості підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. №23. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-17>

60. Пилявець В., Ясишена В. Особливості виявлення та оцінки ризиків в бізнес-плануванні. *Економічні горизонти*. №1(27). 27–38 с. 2024. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/>

61. Левкович О. В., Воробйова А. О. Аналітичні основи ліквідності та платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. №5. 2022.

62. Шуміло О. С., Курочка А. С. Ліквідність і платоспроможність підприємства та методи їх аналізу. *Бізнесінформ*. № 4. 2023. 105-111 с.
63. Філія «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України». URL: <https://koldlg.blogspot.com/>
64. Філія «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України». URL: <http://surl.li/qnzpyj>
65. Коломийське Лісове Господарство. Електронний ресурс. URL: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/22190768/
66. Ткачук Н.В. Аналіз фінансової діяльності підприємств. Конспект лекцій. Луцьк. 2023. 114 с.
67. Кондратенко Н. О. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. Харків. ХНУМГ ім. Бекетова. 2020. 166 с.
68. Галушак М. П., Галушак О. Я., Кужда Т. І. Прогнозування соціально-економічних процесів. Навчальний посібник для економічних спеціальностей. Тернопіль. ФОП Паляниця. 2021. 160 с.
69. Лісове господарство України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Modern Economics*. 2019. №17. 211-217 с. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/17-2019/selinni.pdf>
70. Семенова К. Д. Аналіз фінансового стану підприємства України та тенденції розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. 77-82 с. URL: <http://nvisnik.oneu.edu.ua/collections/2021/282-283/pdf/77-82.pdf>
71. Ніколов О. П. Аналіз ймовірності ризику банкрутства підприємства. *Науковий вісник. Збірник наукових праць*. №9-10 286-287 с. 2021.
72. Черепинець В. М., Лазаренко І. С. Моделювання фінансової стійкості підприємства у динамічних умовах ринкового середовища. *Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Київ. 2019. 80 с.

73. Капаціла Я. І. Використання моделей оцінки ринкової вартості підприємства в умовах нестабільної економіки. *Матеріали Міжнародної науково-технічної конференції «Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій»*. Тернопіль. 2018.

74. Рейтинги Fitch, S&P та Moody's: що це таке, як їх вираховують та яке значення вони мають. 2021. URL: <https://ucap.io/rejtyngy-fitch-sp-ta-moodys-shho-cze-take-yak-yih-vyrahovuyut-ta-yake-znachennya-vony-mayut/>

75. Шиманська В., Мосійчук І., Михалюк С. Штучний інтелект і цифрова економіка: тренди, прогнози та перспективи. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2023. № 1-2 (49).

76. Томашук І.В., Томашук І.О. . Управління фінансовими ризиками підприємства як складова забезпечення сталого функціонування суб'єкта економіки. *Економіка та суспільство*. 2022. №39.

77. Covas F. Challenges in Stress Testing and Climate Change. October, 2020. URL: <https://bpi.com/challenges-in-stress-testing-and-climate-change/>

78. Federal Reserve Board releases results of stress tests for 2020 and additional sensitivity analyses conducted in light of the coronavirus event. URL: <https://www.federalreserve.gov/newsevents/pressreleases/bcreg20200625c.htm>

79. Винниченко Н. В. Система управління бюджетом: наукові основи, сучасні тенденції, світовий досвід. Суми. 2017. 374 с.

80. Мацедонська Н.В., Вансович А.В. Світовий досвід бюджетного планування та його впровадження в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 19. 406-409 с.

81. Сучасні тенденції розвитку фінансових процесів. 2023. URL: <http://surl.li/zlpleb>

82. Мостицька Н. А. Фінансова політика країн з розвинутою та трансформаційною економікою. *Ефективна економіка*. №12. 2019.

83. Карлін М. І., Івашко О. А.. Фінансові системи країн Європейського Союзу. Луцьк: Вежа-Друк. 2022. 384 с.
84. Т. В. Шталь, І. Е. Астахова, В. О. Козуб. Міжнародний маркетинг. Навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2019. 275 с.
85. Савчук, С. В. Зарубіжний досвід стратегічного планування. Тернопіль: Вектор. 2017. 207-210 с.
86. Дао Toyota: 14 принципів менеджменту провідної компанії світу. URL: <https://hub.kyivstar.ua/reviews/dao-toyota-14-princzipiv-menedzhmentu-providnoyi-kompaniyi-svitu>
87. Lee, R. Jr., Johnson, R., Joyce, Ph. Public Budgeting Systems. London: Jones and Barlett Publishers, 2004. P. 117.
88. Адміністративно-бюджетне управління при Білому домі США. URL: whitehouse.gov/omb/part/
89. Best of the best: найпопулярніші ВІ-системи у світі рітейлу. URL: <https://datawiz.io/uk/blog/best-of-the-best-the-most-popular-bi-systems-in-the-retail-world>
90. Njideka Ihuoma Okeke, Oluwaseun Adeola Bakare and Godwin Ozoemenam Achumie. Forecasting financial stability in SMEs: A comprehensive analysis of strategic budgeting and revenue management. *Open Access Research Journal of Multidisciplinary Studies*. 2024. № 08(01). 139–149.
91. Nikki Blank. The Importance of Financial Forecasting and How to Start. 2024. URL: <https://www.order.co/blog/finance/financial-forecasting/>

ДОДАТОК А

Таблиця А.1 – Основні підходи до визначення фінансової стійкості підприємства [10]

Назва підходу	Ключові слова	Представники
Як фінансова стабільність	Аспект платоспроможності, фінансова незалежність, перевищення доходів над витратами	К. Друрі[53], М. Я. Коробов [54],
Як фінансовий стан	Потенційна можливість, елемент фінансових відносин, якість використання, надійність, активність	Т.А. Обущак [55], І.О. Бланк [19],
Як фінансова рівновага	Грошові надходження, споживання фінансових ресурсів, відповідальність обсягів формування	О.О. Терещенко, С. В. Павловський [56].

ДОДАТОК Б

Таблиця Б.1 – Трактування поняття «фінансова стійкість підприємства»
вітчизняними вченими

Автор	Визначення
Шелудько В. М. [1]	Фінансова стійкість – це забезпеченість активів підприємства стійкими джерелами їх формування, гарантована платоспроможність, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і поведінки партнерів.
Лахтіонова Л. А. [57]	Фінансова стійкість – це такий стан фінансових ресурсів, за якого суб'єкт господарювання, вільно маневруючи грошовими коштами, здатний шляхом ефективного їх використання забезпечити безперервний процес виробничо-торговельної діяльності, а також витрати на його розширення та оновлення.
Савицька Г. В., Островська О.А. [2, 3]	Фінансова стійкість – це здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів у зовнішньому і внутрішньому середовищі, яке змінюється, що гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість в межах припустимого рівня ризику.
Савельєва А.О. [8]	Фінансова стійкість – це комплексна характеристика фінансового стану підприємства, яка відображає в процесі взаємодії зовнішніх і внутрішніх факторів впливу досягнення стану фінансової рівноваги і здатність не лише утримувати на відповідному рівні протягом деякого часу основні характеристики діяльності підприємства, але й функціонувати і розвиватися.
Тищенко В. В. [4]	Фінансова стійкість – це стан, коли параметри діяльності підприємства відповідають критеріям позитивної характеристики фінансового стану, говорять про фінансову стійкість підприємства, яка формується під впливом рентабельності діяльності.
Русіна Ю.О., Полозук Ю.В [7]	Фінансова стійкість – це більш узагальнена характеристика фінансового стану підприємства, тобто здатність суб'єкта господарювання розвиватися та функціонувати, забезпечувати фінансову незалежність та зберігати рівновагу своїх пасивів та активів, що гарантує інвестиційну привабливість та платоспроможність підприємства

ДОДАТОК В

Таблиця В.1 – Зовнішні фактори впливу на фінансову стійкість

Зовнішні фактори впливу	Економічні	Економічна стабільність; обсяг національного доходу та його динаміка; рівень інфляції; рівень стабільності податкової системи; стан платіжного балансу країни і рівень дефіциту державного бюджету; рівень платоспроможного попиту споживачів.
	Ринкові	Місткість внутрішнього ринку; рівень та тип конкуренції; стан антимонопольного регулювання; динаміка попиту на продукцію або послуги підприємства.
	Політико-правові	Політична стабільність, стабільність діяльності уряду; зміни законодавства, державне регулювання економіки; державне регулювання конкуренції в галузі, ефективність правової системи в країні.
	Технологічні	Революційні технологічні зміни і відкриття останніх десятиліть; цифровізація діяльності; нові види зв'язку та комунікацій.
	Загальні	Фактори навколишнього середовища, що впливають на функціонування всіх економічних агентів, наприклад, стихійні лиха.
	Фінансові	Кредитна політика; процентна політика; валютна політика; стан грошово-кредитного ринку.
	Соціально-демографічні	Соціальна нестабільність та зростання напруженості в суспільстві; структура населення та трудових ресурсів; міграційні процеси; динаміка рівня реальних доходів населення; показники зайнятості та безробіття.

ДОДАТОК Г

Таблиця Г.1 – Внутрішні фактори впливу на фінансову стійкість [32, 35-37]

Фактори		Характер впливу
Нефінансові	Організаційні та структурні	<ul style="list-style-type: none"> – структура виробництва, збуту, управління та контролю відносно ринкової кон'юнктури; – корпоративна культура; – ділова репутація підприємства; – кваліфікація персоналу та ефективність систем підвищення її рівня відповідно до змін зовнішнього середовища; – рівень інтелектуального капіталу підприємства.
	Виробничі та технологічні	<ul style="list-style-type: none"> – забезпеченість інформаційно-аналітичної і технологічної підтримки управління; – технічна оснащеність та технологічний розвиток; – рівень інвестиційно-інноваційної діяльності; – рівень енергоефективності виробництва; – впровадження сучасних цифрових технологій.
Фінансові	Ліквідність	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення фінансової рівноваги та збалансованості вхідних і вихідних грошових потоків;
	Капітал	<ul style="list-style-type: none"> - спроможність капіталізувати підприємство; - здатність генерувати прибуток, що спрямовується на поповнення капіталу; - розмір статутного капіталу; - реальна вартість наявних економічних ресурсів і капіталу в перспективі; - формування різного виду резервів капіталу;
	Рентабельність	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення ефективності управління доходами та витратами для формування планового рівня рентабельності; - структура та динаміка доходів і витрат; - реальні можливості компенсації витрат та доходів майбутніх періодів;
	Ресурси	<ul style="list-style-type: none"> – спроможність позичати кошти з необхідними параметрами (строковість, вартість, види валют), незалежно від стану економіки країни в цілому та окремих сегментів фінансового ринку; - оптимальна частка позикового капіталу;
	Активи	<ul style="list-style-type: none"> - ефективне формування активів; - ефективна структура активів.

ДОДАТОК Д

Таблиця Д.1 – Абсолютні показники фінансової стійкості [13, 14]

Назва показника	Формула для розрахунку	Характеристика
Наявність власних коштів (В)	$V = \text{ф.№ 1 р.1495} + \text{р.1520} + \text{р.1525} - \text{р.1095}$	Визначається як різниця між власним капіталом та необоротними активами
Наявність загальних коштів (ЗК)	$ЗК = \text{ф.№ 1 р.1495} + \text{р.1520} + \text{р.1500} + \text{р.1510} + \text{р.1515} + \text{р.1665} + \text{р.1600} - \text{р.1095}$	Визначається збільшенням показника наявності власних та довгострокових коштів на суму короткострокових кредитів банків
Наявність власних та довгострокових коштів (робочий капітал) (ВД)	$ВД = \text{ф.№ 1 р.1495} + \text{р.1520} + \text{р.1500} + \text{р.1510} + \text{р.1515} + \text{р.1665} - \text{р.1095}$	Визначається збільшенням показника наявності власних коштів на суму довгострокових зобов'язань

Таблиця Д.2 – Відносні показники фінансової стійкості [41, 42, 43, 45]

Показник	Формула	Нормативне значення	Визначення
Коефіцієнт фінансової автономії	$Кфа = \text{власний капітал} / \text{підсумок по балансу}$ $Кфа = \text{ф.1 р 1495} / \text{ф.1 р 1900}$	>0,5 (збільшення)	Відношення суми власних коштів до підсумку по балансу. Чим більше значення коефіцієнта, тим менша залежність від зовнішніх джерел.
Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	$Кфз = \text{підсумок по балансу} / \text{власний капітал}$ $Кфз = \text{ф.1 р 1900} / \text{ф.1 р 1495}$	<0,2 (зменшення)	Коефіцієнт, обернений до коефіцієнта автономії, показує, яка сума загальної вартості майна припадає на 1 гривню власних коштів.
Коефіцієнт фінансового ризику (Кфр)	$Кфр = \text{позиковий капітал} / \text{власний капітал}$ $Кфр = (\text{ф.1 р} + \text{р.1500} + \text{р.1510} + \text{р.1515} + \text{р.1665} + \text{р.1600}) / \text{ф.1 р 1495}$	<0,5 (зменшення)	Показує, скільки позичених коштів залучено на 1 гривню вкладених у активи власних коштів.
Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кмвк)	$Кмвк = \text{робочий капітал} / \text{власний капітал}$ $Кмвк = (\text{ф.№ 1 р.1495} + \text{р.1520} + \text{р.1500} + \text{р.1510} + \text{р.1515} + \text{р.1665} - \text{р.1095}) / \text{ф.1 р 1495}$	>0,5 (збільшення)	Характеризує ступінь мобільності власних коштів. Чим вищий цей показник, тим більше забезпечується гнучкість у використанні власних коштів господарюючого суб'єкта.
Коефіцієнт покриття запасів (Кпз)	$Кпз = \text{робочий капітал} / \text{суми запасів}$ $Кпз = (\text{ф.1 р.1195} - \text{р.1695}) / (\text{ф.1 р.1100} + \text{р.1110})$	>0,6-0,8 (збільшення)	Показує, наскільки запаси забезпечені (покріті) робочим капіталом.

Таблиця Д.3 – Показники ліквідності та платоспроможності [61, 62]

Показник	Порядок розрахунку	Нормативне значення	Визначення
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	$p\ 1195 / p\ 1695$	>1	Відношення оборотних активів до поточних зобов'язань
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$(p\ 1195 - p.1100) / p\ 1695$	0,6...0,8	Відношення суми грошових засобів і дебіторської заборгованості до короткострокових пасивів
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$p\ 1165 / p\ 1695$	$>0,$ збільшення	Відношення суми грошових засобів і короткострокових фінансових вкладів до короткострокових пасивів
Індекс постійного активу	$p\ 1095 / p\ 1495$	≤ 1	Відношення суми постійних (необоротних) активів до суми джерел власного капіталу підприємства.
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	$p\ 1595 / p\ 1095$	-	Оцінює, наскільки довгострокові зобов'язання підприємства можуть покривати його необоротні активи

ДОДАТОК Е

Таблиця Е.1 – Показники фінансово-економічної діяльності філії
«Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України» та їх динаміка

Показник	Значення			Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021	2022/2021	2023/2022	2023/ 2021
Чистий дохід від реалізації, тис.грн.	41118	56051	62849.5	14933	6798.5	21731.5	136.32	112.13	152.85
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	31591	41523	36773.1	9932	-4749.9	5182.1	131.44	88.56	116.40
Валовий прибуток, тис.грн	9527	14528	26076.4	5001	11548.4	16549.4	152.49	179.49	273.71
Чистий прибуток, тис.грн	292	810	15904.2	518	15094.2	15612.2	277.40	1963.48	5446.64
Рентабельність активів, %	3.17	6.86	96.99	3.69	90.13	93.82	216.40	1413.85	3059.62
Рентабельність операційної діяльності, %	1.02	2.27	25.63	1.25	23.36	24.61	222.55	1129.07	2512.75

Таблиця Е.2 - Результати вертикального аналізу активу та пасиву балансу філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Стаття балансу	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Зміна за період		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	Частка пунктів		
							2022/2021	2023/2022	2023/2021
Актив									
Майно разом	10323	100	13282	100	19513.8	100	0.00	0.00	0.00
Необоротні активи	3349	32.44	5944	44.75	7622.1	39.06	12.31	-5.69	6.62
Оборотні активи:	6974	67.56	7338	55.25	11891.7	60.94	-12.31	5.69	-6.62
Запаси	1691	16.38	5208	39.21	8639.1	44.27	22.83	5.06	27.89
Засоби в розрахунках	1200	11.62	973	7.33	1413	7.24	-4.30	-0.08	-4.38
Грошові кошти та їх еквіваленти	4083	39.55	973	7.33	1839.6	9.43	-32.23	2.10	-30.13
Пасив									
Джерела майна разом	10323	100	13282	100	19513.8	100	0.00	0.00	0.00
Власний капітал	4127	39.98	4289	32.29	932.7	4.78	-7.69	-27.51	-35.20
Статутний капітал	933	9.04	933	7.02	932.7	4.78	-2.01	-2.24	-4.26
Нерозподілений прибуток	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший капітал	3194	30.94	3356	25.27	-	-	-5.67	-	-
Позиковий капітал	6196	60.02	8993	67.71	18581.1	95.22	7.69	27.51	35.20
Довгострокові зобов'язання	-	-	1065	8.02	274.9	-	-	-	-
Короткострокові позики та кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги (ККБтмц) 1600+1615	210	2.03	124	0.93	520.2	2.67	-1.10	1.73	0.63
Поточні зобов'язання по з/пл і розрахунками з бюджетом, фондами	5957	57.71	7758	58.41	1018.9	5.22	0.70	-53.19	-52.48
Інші поточні зобов'язання	29	0.28	46	0.35	16767.1	85.92	0.07	85.58	85.64

Таблиця Е.3 - Результати горизонтального аналізу активу та пасиву балансу філії «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Стаття балансу	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютні відхилення			Відносне відхилення (темп росту),%		
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	2022/2021	2023/2022	2023/2021	2022/2021	2023/2022	2023/2021
Актив									
Майно разом	10323	13282	19513.8	2959	6231.8	9190.8	128.66	146.92	189.03
Необоротні активи	3349	5944	7622.1	2595	1678.1	4273.1	177.49	128.23	227.59
Оборотні активи:	6974	7338	11891.7	364	4553.7	4917.7	105.22	162.06	170.51
Запаси	1691	5208	8639.1	3517	3431.1	6948.1	307.98	165.88	510.89
Засоби в розрахунках	1200	973	1413	-227	440	213	81.08	145.22	117.75
Грошові кошти та їх еквіваленти	4083	973	1839.6	-3110	866.6	-2243.4	23.83	189.06	45.06
Пасив									
Джерела майна разом	10323	13282	19513.8	2959	6231.8	9190.8	128.7	146.9	189.0
Власний капітал	4127	4289	932.7	162	-3356.3	-3194.3	103.9	21.7	22.6
Статутний капітал	933	933	932.7	0	-0.3	-0.3	100.0	100.0	100.0
Нерозподілений прибуток	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший капітал	3194	3356	-	162	-	-	105.1	-	-
Позиковий капітал	6196	8993	18581.1	2797	9588.1	12385.1	145.1	206.6	299.9
Довгострокові зобов'язання	-	1065	274.9	-	-790.1	-790.1	-	25.8	25.8
Короткострокові позики та кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги (ККБтмц) 1600+1615	210	124	520.2	-86	396.2	310.2	59.0	419.5	247.7
Поточні зобов'язання по з/пл і розрахунками з бюджетом, фондами	5957	7758	1018.9	1801	-6739.1	-4938.1	130.2	13.1	17.1
Інші поточні зобов'язання	29	46	16767.1	17	16721.1	16738.1	158.6	36450.2	57817.6

ДОДАТОК Є

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Дата (рік, місяць, день)	2022	12	10
за ЄДРПОУ	22190768		
за КАТОТТГ 1	UA26080130010088004		
за КОПФГ	140		
за КВЕД	02.20		

ДОКУМЕНТ ФІНІЙНО

Підприємство Державне підприємство "Коломийське лісове господарство"
 Територія ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА
 Організаційно-правова форма господарювання Державне підприємство
 Вид економічної діяльності Лісозаготівлі
 Середня кількість працівників 2 150
 Адреса, телефон вулиця ДРУЖБИ, буд. 18, с. НИЖНІЙ ВЕРБІЖ, КОЛОМІЙСЬКИЙ РАЙОН, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 78218 23872

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2021** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	120
Основні засоби	1010	3 475	3 229
первісна вартість	1011	11 660	11 786
знос	1012	8 185	8 557
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 475	3 349
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3 308	1 691
виробничі запаси	1101	653	818
незавершене виробництво	1102	2 413	411
готова продукція	1103	242	462
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	65	65
Депозити перестрашування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	831	490
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	16	1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	16	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	63	56
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	-
готівка	1166	33	4 083
рахунки в банках	1167	10	20
Витрати майбутніх періодів	1170	23	4 063
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	38	39
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1182	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1183	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	250	549
Усього за розділом II	1195	4 604	6 974
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	8 079	10 323

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	933	933
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	3 136	3 194
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	4 069	4 127
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	227	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	109	210
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 241	1 703
розрахунками зі страхування	1625	-	31
розрахунками з оплати праці	1630	124	11
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 020	1 363
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 276	2 880
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	13	29
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	4 010	6 196
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду		-	-
Всього	1800	-	-
Баланс	1900	8 079	10 323

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Сидімович
Василь
Володимирович

ЕП Заріччук
Параска
Михайлівна

Сидімович Василь Володимирович

Заріччук Параска Михайлівна

1. Кошик таблиць зазначено територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2. Визначається в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2022	01	01

Підприємство Державне підприємство "Коломійське лісове господарство"

за ЄДРПОУ

(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за

Рік 2021

р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	41 118	25 332
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(31 591)	(18 949)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	9 527	6 383
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	317	364
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(8 435)	(5 210)
Витрати на збут	2150	(120)	(256)
Інші операційні витрати	2180	(868)	(874)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	421	407
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(39)	(60)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	382	347
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(90)	(82)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	292	265
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	292	265

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	7 974	5 178
Витрати на оплату праці	2505	22 063	13 694
Відрахування на соціальні заходи	2510	4 566	2 840
Амортизація	2515	483	493
Інші операційні витрати	2520	3 137	2 762
Разом	2550	38 223	24 967

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Синітовий
Василь
Володимирович

ЕП Зарінчук
Параска
Михайлівна

Синітович Василь Володимирович

Зарінчук Параска Михайлівна

Дата (рік, місяць, число) 2022 12 31

за СПД

за К

за КОПФГ

за КВЕД

23872

КОДИ
02.20
140
02.20

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КОЛОМІЙСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

Територія ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА

Організаційно-правова форма господарювання Державне підприємство

Вид економічної діяльності Лісозаготівлі

Середня кількість працівників 2 148

Адреса, телефон вулиця ДРУЖБИ, буд. 18, с. НИЖНІЙ ВЕРБІЖ, КОЛОМІЙСЬКИЙ РАЙОН, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 78218

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	120	568
Основні засоби	1010	3 229	5 376
первісна вартість	1011	11 786	14 363
знос	1012	8 557	8 987
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 349	5 944
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 691	5 208
виробничі запаси	1101	818	853
незавершене виробництво	1102	411	2 111
готова продукція	1103	462	2 244
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	65	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	490	591
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	1	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	56	25
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 083	973
готівка	1166	20	-
рахунки в банках	1167	4 063	973
Витрати майбутніх періодів	1170	39	-
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в:	1180	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	549	541
Усього за розділом II	1195	6 974	7 338
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	10 323	13 282

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	933	933
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	3 194	3 356
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	4 127	4 289
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	1 065
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	1 065
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	210	124
розрахунками з бюджетом	1620	1 703	1 978
у тому числі з податку на прибуток	1621	31	64
розрахунками зі страхування	1625	11	411
розрахунками з оплати праці	1630	1 363	2 431
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 880	2 938
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	29	46
Усього за розділом III	1695	6 196	7 928
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	10 323	13 282

*ЕП АНДРІЯШКО
МИКОЛА
ПЕТРОВИЧ
ЕП Заріччук
Параска
Михайлівна*

АНДРІЯШКО МИКОЛА ПЕТРОВИЧ

ЗАРІЧЧУК ПАРАСКА МИХАЙЛІВНА

¹ Кодифікація адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Відзначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КОЛОМНИЙСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
22190768		

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	56 051	41 118
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(41 523)	(31 591)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	14 528	9 527
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	314	317
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(11 841)	(8 435)
Витрати на збут	2150	(275)	(120)
Інші операційні витрати	2180	(1 456)	(868)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1 270	421
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від фінансової допомоги			
Фінансові витрати	2250	(149)	(39)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) з впливу дифузії на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 121	382
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(311)	(90)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	810	292
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	810	292

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	12 526	7 974
Витрати на оплату праці	2505	34 163	22 063
Відрахування на соціальні заходи	2510	7 056	4 566
Амортизація	2515	758	483
Інші операційні витрати	2520	3 167	3 137
Разом	2550	57 670	38 223

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП АНДРІЯШКО
МИКОЛА
ПЕТРОВИЧ
ЕП Зарінчук
Параска
Михайлівна

АНДРІЯШКО МИКОЛА ПЕТРОВИЧ

ЗАРІНЧУК ПАРАСКА МИХАЙЛІВНА

Установа: Філія «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Територія: Україна

Організаційно-правова форма господарювання: Філія (інший відокремлений підрозділ)

Вид економічної діяльності: Лісівництво та інша діяльність у лісовому

Середня кількість працівників² 137

Адреса, телефон Україна, 78218, Івано-Франківська область, Коломийський район, с. Нижній Вербіж, вул. ,

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КАТОТТГ

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ		
2023	12	31
45108305		
UA26080130010088004		
610		
02.10		

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 року

Форма №1

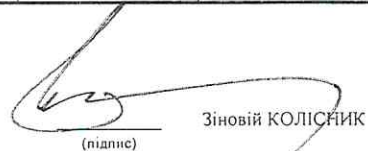
Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	226,90
первісна вартість	1001		238,60
накопичена амортизація	1002		11,70
Незавершені капітальні інвестиції	1005		795,80
Основні засоби	1010	-	6 599,40
первісна вартість	1011		16 736,00
знос	1012		10 136,60
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	-	7 622,10
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		8 639,10
у тому числі: Виробничі запаси	1101		681,60
Незавершене виробництво	1102		7 485,70
Готова продукція	1103		471,80
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		507,10
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		249,70
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		86,00
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165		1 839,60
у тому числі: Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		1 839,60
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		570,20
Усього за розділом II	1193	-	11 891,70
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Б А Д А П С	1300	-	19 513,80

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4,00
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		932,70
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495	-	932,70
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		274,90
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	-	274,90
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		412,50
товари, роботи, послуги	1615		520,20
розрахунками з бюджетом	1620		1 018,90
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		215,10
розрахунками з оплати праці	1630		918,40
одержаними авансами	1635		3 050,00
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		7 801,80
Поточні забезпечення	1660		4 325,20
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		44,10
Усього за розділом III	1695	-	18 306,20
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Б А Л А Н С	1900	-	19 513,80

Директор

(підпис) Зіновій КОЛІСНИК

Бухгалтер

(підпис) Параска ЗАРІНЧУК

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Установа: Філія «Коломийське лісове господарство» ДП «Ліси України»

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ		
2024	01	01
45108305		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2023 р.

Форма №2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	62 849,50	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-36 773,10	0
Валовий:			
прибуток	2090	26 076,40	
збиток	2095	(-)	0
Інші операційні доходи	2120	187,80	
Дохід від первісного визнання біологічних активів та сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	-8 179,10	0
Витрати на збут	2150	-854,30	0
Інші операційні витрати	2180	-1 121,80	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів та сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	16 109,00	
збиток	2195	(-)	0
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	-204,80	0
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	15 904,20	
збиток	2295	(-)	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	15 904,20	
збиток	2355	(-)	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	15 904,20	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	10 747,10	
Витрати на оплату праці	2505	27 000,20	
Відрахування на соціальні заходи	2510	5 172,20	
Амортизація	2515	1 253,40	
Інші операційні витрати	2520	9 306,40	
Р а з о м	2550	53 479,30	-

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Директор

Бухгалтер

(підпис)

(підпис)

Зіновій КОЛІСНИК

Параска ЗАРІНЧУК

Бібліографічна довідка

Тема магістерської роботи: «Методологічні основи прогнозування фінансової стійкості підприємства на основі розроблення фінансових планів»

Обсяг пояснювальної записки 87 аркушів.

Кількість рисунків 13 шт.

Кількість таблиць 11 шт.

Графічний матеріал 11 шт.

Слайд 1 – Мета, об'єкт, предмет дослідження.

Слайд 2 – Наукова новизна дослідження.

Слайд 3 – Основні підходи до трактування поняття «фінансова стійкість».

Слайд 4 – Потенційно нові фактори впливу на фінансову стійкість.

Слайд 5 – Порядок здійснення прогнозування фінансової стійкості.

Слайд 6 – Динаміка основних фінансово-економічних показників діяльності філії «Коломийське лісове господарство».

Слайд 7 – Абсолютні та відносні показники фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство».

Слайд 8 – Показники ліквідності та платоспроможності філії «Коломийське лісове господарство».

Слайд 9 – Прогнозовані показники фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство».

Слайд 10 – Прогнозовані показники ліквідності та платоспроможності філії «Коломийське лісове господарство».

Слайд 11 – Короткострокові заходи щодо покращення фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство»

Слайд 12 – Середньострокові заходи щодо покращення фінансової стійкості філії «Коломийське лісове господарство»

19.12.2024 р.

_____ Лесюк Р. І.